

The Prabuddha Keralam.

പ്രബുദ്ധകേരളം.

വിവേകനിർമ്മലാനന്ദ ജ്ഞാനവൈരാഗ്യസിലിദം

“പ്രബുദ്ധകേരളം” രാമകൃഷ്ണാരക്ഷതസർവ്വദാ

വാല്യം ൧൫ } ൧൧൦൫ മേടം } ലക്കം ൭

ശ്രീ.

ശ്രീരാമകൃഷ്ണാപദേശം.

ഈശ്വരഭക്തയും പതിവ്രതയുമായ ഒരു സ്ത്രീ തന്റെ ഭർത്താവിനെയും കുഞ്ഞുങ്ങളെയും സ്നേഹപൂർണ്ണമായ ഹൃദയത്തോടുകൂടി ശുശ്രൂഷിച്ചുകൊണ്ടും അതേസമയത്തുതന്നെ മനസ്സു ഭാവാതിൽ സമർപ്പിച്ചുകൊണ്ടും ഗൃഹകൃത്യങ്ങൾ നിർവ്വഹിച്ചുവന്നു. ആ സാധുവി ഭർത്താവിന്റെ ശരീരത്യാഗത്തിനുശേഷം ശവസംസ്കാരം കഴിഞ്ഞയുടൻ തന്നെ തന്റെ സ്നേഹികവളുകളെ പൊട്ടിച്ചുകളുകയും അതിന്റെ സ്ഥാനത്തു ഒരു ജോടി സ്വപ്നവളകൾ ധരിക്കുന്നതിനു തുടങ്ങുകയും ചെയ്തു. അസാധാരണമായ ഈ നടപടികളെ ആളുകൾ അത്ഭുതപ്പെട്ടു. എന്നാൽ അവൾ പറഞ്ഞ സമാധാനം ഇപ്രകാരമാണ്. “ഈവരെ എന്റെ ഭർത്താവിന്റെ ശരീരം ഈ വളകളെപ്പോലെ ഭംഗമായിരുന്നു. ക്ഷണസ്ഥായിയായ ആ ശരീരം അ

വസാനിച്ചു. ഇപ്പോൾ അദ്ദേഹം സർവ്വവിധത്തിലും നിത്യവും അ
ഖണ്ഡസ്വരൂപനായിരിക്കുന്നു. ഇനിമേൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശ
രീരം ഭംഗമല്ല. അതാണ് ഞാൻ ഭംഗരമായ വളയെ തൃജിച്ചു
അതിനുപകരം എന്നും നിലനിൽക്കുന്നതരത്തിലുള്ള ആഭരണങ്ങൾ
ധരിച്ചതിനുള്ള കാരണം.

ഗംഗാജലം വെറും പച്ചവെള്ളമാണെന്നു വിചാരിക്കരുത്.
അതുപോലെ ശ്രീവൃന്ദാവനത്തിലെ ധൂളിയും വെറും പൊടിയായി
കരുതാൻ പാടില്ല. ശ്രീ ശ്രീജഗന്നാഥത്തെ ദേവന്റെ പ്രസാദവും
വെറും ചോരെന്നു മാത്രം വിചാരിച്ചാൽ പോരാ. ഇവ മൂന്നും പ
രബ്രഹ്മരൂപംതന്നെയാണ്. ശുഭം.

ശ്രീരാമകൃഷ്ണദേവന്റെ തിരുവായ്മൊഴി.

(രണ്ടാംഭാഗം ഇരുപത്തിനാലാം ഖണ്ഡം.)

അദ്ധ്യായം ൪.

ഭഗവാൻ കീർത്തനാനന്ദത്തിൽ

ഗായകൻ മേളക്കാരോടുകൂടി വന്നുചേർന്നു. അവർ മുറിക്കുക
തു ഒരുങ്ങിയിരിപ്പുണ്ട്. ഭഗവാന്റെ അനുമതിയോടുകൂടി പാട്ടാ
രംഭിക്കണം. ഭഗവാൻ തുടങ്ങാൻ പറഞ്ഞു.

രാമചന്ദ്രൻ:- (ശ്രീരാമകൃഷ്ണദേവനോടു്) അവിടുന്ന് പറയുക.
ഇവർ ഏതു പാട്ടാണുപാടേണ്ടതു്?

ശ്രീരാമകൃഷ്ണദേവൻ:- ഞാൻ എന്തുപറയണം? (അല്പം ചി
ന്തിച്ചിട്ടു്) അന്നരാഗമാകട്ടെ!

ഗായകൻ പ്രേമഗാനം ആരംഭിച്ചു.

പാട്ടു്:- ആരേ മോര ഗോരാ ദ്വിജമണി
രാധാ രാധാ ബലി കാന്ദേലോടായ ധരണീ
രാധാനാമ ജപേ ഗോരാ പരമയതനേ
സുരധൂനീ ധാരാ വഹേ അരുണനയനേ
ക്ഷണേ ക്ഷണേ ഗോരാ അംഗഭ്രമേ ഗന്ധി ജായ
രാധാനാമബലി ക്ഷണേ ക്ഷണേ മുരളീയ
പുളകേ പുരല തനു ഗദ ഗദ ബോല
വാസുകഹേ ഗോരാ കേന ഏത ഉതരോല.

അതും:- ഫേ! നമ്മുടെ ചൈതന്യദേവനാകുന്ന ദിജവരൻ രാധേ രാധേ എന്നു പറഞ്ഞു കരഞ്ഞുകൊണ്ട് തറയിൽ ഉരുളുന്നു. ആ ഗൗരാംഗദേവൻ അതിസാഹസപ്പെട്ട് രാധാനാമം ഉച്ചരിച്ചുകൊണ്ട് അരുണനയനങ്ങളിൽ കൂടി ബാഷ്പധാരയെ ഗംഗയെന്നപോലെ പ്രവഹിപ്പിക്കുന്നു; പ്രതിക്ഷണം ഗൗരാംഗന്റെ ദേഹം നിലം പതിക്കുന്നു. രാധാനാമം ഉച്ചരിച്ച് അനക്ഷണം മുർച്ഛിക്കുന്നു. ഉടൻ കോർമയിക്കൊള്ളുന്നു. തൊണ്ടയിടറിയുച്ചരിക്കുന്നു. എന്തുകൊണ്ട് ഗൗരാംഗൻ ഇത്രമാത്രം മതിമറക്കുന്നു-എന്നു വാസു(കവി) പറയുന്നു.

കീർത്തനം തുടർന്നു. യമുനാതടത്തിൽ ആദ്യം ശ്രീകൃഷ്ണനെക്കണ്ടുമുതൽക്കുള്ള ശ്രീമതിയുടെ അവസ്ഥയെപ്പറ്റി തോഴിമാർ പറയുന്നു:-

പാട്ട്.- ഘരേര ബാഹിരേ ദണ്ഡേ ശതവാരിലേതിലേ
ആതുസേജായ
 മനഉചാടന നിശ്വാസ സഘന കദംബകാനനേചായ
(രാജ എമൻ കേനേവാ ഹൈൽ)
 ഗുരുദുരുജന, ഭയനാഹിമന, കോഥാവാകിദേവപാഹുൽ
 സദാഹുചഞ്ചല, വസന അഞ്ചല, സംവരണനാഹികരേ,
 ബന്ധി ബന്ധിമാകി ഉരയേചമകി, ഭൂഷണചാഷിയാപഡേ
 വയസേകിശോരീ, രാജാർകുമാരീ, താഹേ കലവധുബാലാ
 കിവാഅഭിലാഷേ, ആഹയേലാലസേ, നാബുരധിതാഹാർ
ഹലാ
 താഹാർ ചരിതേ, കേൻ ബുരധിചിതേ, ഹാത് ബാഡാ ഇ
ല ചാണ്ട
 ചാബ്ബിദാസകയ, കരിഅനനയ, റേകേഹകാലിയാഹാദേ.

അതും:- വീട്ടിനു വെളിക്കു ന്തരപ്രാവശ്യം ചെന്നുനില്ക്കും. അനന്തിമിഷം പോയിവരും. മനസ്സുപശ്ചാക്ഷലമായി. ശ്വാസം ഘനതരമായി. കദംബകാനനത്തിലാണ് ആശ. (രാധ എന്താണിങ്ങനെയായിപ്പോയത്) മാതാപിതാക്കൾക്കുരമാരായിരിക്കുന്നു, എന്നു വിചാരിച്ച് രാധയുടെ മനസ്സു ഭയപ്പെട്ടുനില്ക്കുന്നു. എന്തോ ദേവത അവളെപ്പിടികൂടിയിരിക്കുന്നു! വസനാഞ്ചലം സദാ ചഞ്ചലമായിരിക്കുന്നു. പിടിച്ചുനിറുത്താൻ കഴിയുന്നില്ല. ഇരിക്കുകയായിരിക്കും, പെട്ടെന്നു പുളകിതയായി നിൽക്കും. ആഭരണം ഉൾരിവീഴും. ബാലവയസ്സ്, രാജവംശത്തിലെ കുമാരി, അതിലും കലസ്സു! എന്തഭിലാഷം കൊണ്ടാണ് അവൾ പരവശയായി തിന്നിരിക്കുന്നത്? അതിന്റെ മമ്ം മനസ്സിലാക്കുന്നില്ലല്ലോ. അവളുടെ നടപടിയിൽ നിന്നും, അവൾ അമ്പിളിയെപ്പിടിക്കാൻ

കൈനീട്ടിയിരിക്കയാണെന്നു, എന്റെ ബുദ്ധിയിൽത്തോന്നുന്നു. എന്നാൽ ചണ്ഡീദാസൻ (കവി) സപ്രശ്നം പറയുന്നത്, കാർവണ്യന്റെ കരുക്കിൽക്കടുങ്ങിയിരിക്കുന്നുവെന്നാണ്.

കീർത്തനം വീണ്ടും തുടന്നു. ശ്രീമതിയോടു തോഴിമാർ പറയുന്ന വാക്യം:-

പാട്ട്. കഥ കഥ സുവദനി രാധേ
കി തോര ഹളൽ വിയാധേ
കേൻ തോരേ ആനമനദേവി
കാഹേ നഖേ ക്ഷിതിതലേലിഖി
ഹേമകാന്തി ത്യാമര ഹളൽ
രാജ്ഗാവാസ ഖസിയാ പഡിൽ
ആംഖിയുഗ്മ അരുണ ഹളൽ
മുഖപത്മ ശുകാങ്കയാ ഗേൽ
ഏമൻ ഹളൽ കി ലാഗിയാ
നാ കഥിലേ ഫാടി ജായ ഹിയാ
ഏത ശൂനി കഹേ ധനി രാജ
ശ്രീയഭുനന്ദന മുഖ ചാള

അത്ഥം:- സുമുഖി! രാധേ! പറക പറക. നിനക്കു എന്തു വ്യാധിവന്നു? നീ അന്യമനസ്സായിക്കാണുന്നതെന്തു? നഖത്താൽ ക്ഷിതിതലത്തിൽ ലേഖനം ചെയ്യുന്നതെന്തിനു? സുവണ്ണപ്രഭ മലിനമായിരിക്കുന്നുവല്ലോ! ചെഞ്ചെല അഴിഞ്ഞുവീഴുന്നു! അക്ഷിയുഗം അരുണമായിരിക്കുന്നു. മുഖപങ്കജം ശുഷ്കമായിരിക്കുന്നു! എന്തു പററിയാണു ഇങ്ങനെയായത്? പറഞ്ഞില്ലെങ്കിൽ (ഞങ്ങളുടെ) ഹൃദയം തകന്നുപോകും. ഇത്രയും ശ്രവിച്ചിട്ട് ധന്യയായ രാധ കഥിക്കുന്നു:-

ശ്രീയഭുനന്ദന്റെ മുഖകമലത്തെ (ഞാൻ) ആശിക്കുന്നു.

ഗാനം പിന്നെയും നടക്കുന്നു, ശ്രീമതി വേണുഗാനം കേട്ട് ഭ്രാന്തചിത്തയായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. തോഴിമാരോടു ശ്രീമതി പറയുകയാണ്:-

പാട്ട്:-

കദംബേർ വനേ, മാകേകോൻജനേ, കേമനേശബ്ദആസി
ഏകി ആചിമ്പിതേ, ശ്രവണേർ പഥേ, മരമേരഹൽപരി
സാന്ധായേമരമേ, ഘോഷായാധരമേ, കരീൽ പാഗലി പാരാ
ചിതസ്ഥിരനഹേ, ശോയാസ്വാഭാഹേ, നയനേരഹയേധാരാ.
കിജാനികേമൻ, സേങ്കോൻജൻ, ഏമൻ ശബദകരേ.
നാദേവിതാഹാരേ, ഹൃദയവിദരേ, രഹിതേനാപാരി ഘരേ.
പരാൺ നാധരേ, കൻകൻകരേ, രഹോദരശൻ ആസേ.
ജബഹും ദേവിവേ, പരാൺപാളവേ, കഹയേഉദ്ധവദാസേ,

അത്ഥം:- കടംബകാനനത്തിൽ ഒരാൾ ഇരുന്നുവല്ലോ, എങ്ങനെയിരുന്നു ശബ്ദം? അതു ശ്രവണപഥത്തിൽ ഹാൽ വന്ന് മൗനത്തെ സ്പർശിക്കുന്നതെന്താണ്? മൗനത്തിൽ തറച്ച് ധൗനത്തെ ശിഥിലമാക്കുന്നു, ഭ്രാന്തിയെപ്പോലെയാക്കിത്തീർക്കുന്നു. മനസ്സ് സ്ഥിരമായി നില്ക്കുന്നില്ല. ശ്വാസരോധം സംഭവിക്കുന്നു. കണ്ണുകൾ ധാര വർഷിക്കുന്നു. എങ്ങനെയാണറിവാൻ കഴിയുക? ആയാൾ ആരാണ്, ഈ വിധം ശബ്ദം പുറപ്പെടുവിക്കുന്നത്? അദ്ദേഹത്തെ കാണായ്ക്കയാൽ ഹൃദയം തകരുന്നു, വീട്ടിലിരുപ്പാൻ കഴിയുന്നില്ല. പ്രാണനെപ്പിടിപ്പാൻ കഴിയുന്നില്ല, തുടിക്കുന്നു. ഭഗ്നം ലഭിക്കണമെന്ന അഭിലാഷത്തിലാണ് പ്രാണൻ നില്ക്കുന്നത്. എപ്പോൾ (അദ്ദേഹത്തെ) കാണുമോ അപ്പോഴേ പ്രാണനും ലഭിക്കും-എന്ന് ഉദ്ധവദാസൻ (കവി) പറയുന്നു.

ശ്രീമതി ദർശനത്തിനായി വ്യാകുലയായിരിക്കുന്നു. ശ്രീമതി പറയുന്ന ഭാഗം:-

പാട്ട്:-

പഹിലേ ശൂനിന അപരൂപധ്വനി കടംബകാനനമഹത്തേ.
താർ പരദിനേ ഭാഭേർ വണ്ണനേ ശൂനിചമകിത ചിതേ
ആർ ഏക ദിൻ, മോർ പ്രാണസഖീകഹിലേ യാഹാർനാമ
(ആഹാ സങ്കല മാധുർയ്യമയ കൃഷ്ണനാമ)
തൂണിഗണഗാനേ, ശൂനിനശ്രവണേ, താഹാർ ഏതൃണഗ്രാമ.
സഹജേഅബലാ, താഹേ കലബാലാ, തുരുജനജ്വാലാഫലേ.
സേഹേന നാഗരേ, ആരതിബാഡയേ, കേമൻ പരാണധരേ,
ഭാവിയാ ചിന്തിയാ മനേ ദശാഹുന പരാണമഹിവാർനയ
കഹത ഉപായ, കൈമേ മിലയേ, ദാസഉദ്ധവേ കയ.

അത്ഥം:-

പ്രഥമമായി കടംബവനത്തിൽ നിന്നും മനോഹര ധ്വനികേട്ടു. അതിനടുത്ത ദിവസം നമ്മുടെ ബ്രാഹ്മണശ്രേഷ്ഠന്റെ വണ്ണനയെ പുളകിതചിത്തയായി ശ്രവിച്ചു. പിന്നൊരു ദിവസം എന്റെ പ്രിയതോഴി യാതൊരുവന്റെ നാമത്തെ കഥിച്ചു. (ഹാ! മാധുർയ്വ സാരസർവ്വമായ ശ്രീകൃഷ്ണൻ എന്ന നാമം) അദ്ദേഹത്തിന്റെ തൂണിഗണങ്ങളെ മഹാമാർ ഗാനം ചെയ്യുന്നുവെന്നും ഞാൻ കേട്ടിരിക്കുന്നു. ഞാനാകട്ടെ വെറും അബല-അതിലും കലവധു, വീട്ടിലൊ തുരുജനങ്ങളുടെ ബാധ. അദ്ദേഹം നാഗരികൻ എന്നു കാണുന്നു. എന്റെ ആത്തിയെ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നു. ഞാൻ എങ്ങിനെ പ്രാണൻ വെച്ചുകൊണ്ടിരിക്കും. ഓതു ആലോചിച്ച് ഞാൻ മനസ്സിൽ തീർച്ചയെടുക്കുന്നു-ഈ പ്രാണൻ

രിക്കാൻ ഉള്ളതല്ല. എങ്ങനെ അദ്ദേഹത്തെ ലഭിക്കും! വഴിയെ
 ഈ?—ഇപ്രകാരം ഉദ്ധവദാസൻ (കവി) കഥിക്കുന്നു. “ആഹാ!
 സകല മാധുര്യമയകൃഷ്ണനാമ” ഈ ഭാഗം കേട്ട ഭഗവാൻ ഇരി
 പ്പാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. സമ്പൂർണ്ണ ബാഹ്യബോധ ശൂന്യനായി നി
 ല്ലുന്ന്. സമാധിസ്ഥൻ! വലത്തുവശം കൊച്ചു നരൻ നില്ക്കുന്നു.
 അപ്പം ബോധമുണ്ടായപ്പോൾ മധുരസ്വരത്തിൽ “കൃഷ്ണ! കൃഷ്ണ”
 എന്നു ബാഷ്പപൂർണ്ണ നേത്രനായി പറയുന്നു. കറെ കഴിഞ്ഞു
 വീണ്ടും ഇരിപ്പ് സ്വീകരിച്ചു.

പാട്ടു പിന്നെയും ആരംഭിച്ചു. ഭാഗം താഴെ പറയുന്നു.
 ശ്രീമതിയുടെ സഖിയായ വിശാഖ ഓടിച്ചെന്നു ഒരു ചിത്രപടം
 എടുത്തുകൊണ്ടു ശ്രീമതിയുടെ മുന്നിൽ വന്നു. ചിത്രത്തിൽ ആ
 ഭവനമോഹനമായ ശ്രീകൃഷ്ണരൂപം വരച്ചിരിക്കുന്നു. ശ്രീമതി ചി
 ത്രം കണ്ടിട്ടു പറകയാണ്—ഈ പടത്തിൽ കാണുന്നയാളിനെ യ
 മനാതടത്തിൽ എന്നു കണ്ടുവെൊ, അന്നതൊട്ട് ഞാൻ ഈയവസ്ഥ
 യിലായിരിക്കുന്നു.

പാട്ട്:—

യേദേഖേമരിയമനാതടേ	സേതുദേവിഹൃതചിത്രപടേ
യാർനാമകഹിൽവിശാഖാ	സേതുഹൃതപടേആരേലേഖാ
യാഹാർമുരളീധനി	സേതുവടെഹൃതരസികമണി
ആധമുഖേയാർഗുണഗാഥാ	ഭൂതിമുഖേശ്രുതിയാർകഥാ
എമ്മോർഹരിയാഹേലാണ	ഇഹാവിനേകേഹനഹേജാൻ
ഏതകഹിമുരളീധനയേ	സഖീഗണധരിയാതൂലിയേ
പുന:കഹേപാതുയാചേതനേ	കിദേഖിനദേഖാകാസേജനേ
സഖീഗണകരയേആശ്വാസ	ഭണേഹനശ്യാമദാസം.

അർത്ഥം:—

യമനാതടത്തിൽ യാതൊരാളിനെക്കണ്ടുവോഅദ്ദേഹം തന്നെ
 യാണ് ഈ ചിത്രത്തിൽ കാണുന്നത്. വിശാഖ യാതൊരാളി
 ന്റെ നാമം കഥിച്ചുവാ അദ്ദേഹത്തെത്തന്നെയാണ് ഈ പട
 ത്തിൽ വരച്ചിരിക്കുന്നത്. മുരളീധനി യാതൊരാളുടെയായിരു
 ന്നവോ അദ്ദേഹം തന്നെയാണ് ഈ രസിക ശിരോമണി, ഞാൻ
 ഭൂതിമുഖത്തു നിന്നും യാതൊരാളുടെ ഗുണഗാനത്തെ ശ്രവിച്ചു.
 യാതൊരുവന്റെ കഥ ഈ എന്റെ പ്രാണനെയപഹരിച്ചിരിക്കു
 ന്നു. ഇതല്ലാതെ മറെറാന്നും എനിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ—ഇത്രയും പറ
 ഞ്ഞു ബോധം കെട്ടുവീണു സഖികൾ താങ്ങിയെടുത്തു. ബോ
 ധം വന്നപ്പോൾ വീണ്ടും പറയുകയാണ്—“അദ്ദേഹത്തെക്കാ
 ണിച്ചുതരാമൊ?”എന്ന്. സഖികൾ ആശ്ചര്യപ്പെട്ടു. ഇപ്രകാ
 രം ഘനശ്യാമദാസൻ (കവി) പറയുന്നു.

ഭഗവാനും നരേന്ദ്രൻ തുടങ്ങിയുള്ളവരും ഉച്ചകീർത്തനം ചെയ്യുന്നു.

പാട്ട്:—

യാദേർഹരിബൽതേ നയനന്ധരേ
തരാതാരാ ദഭാഇ ഏഷേമേരേ
താരാതാരാ ദഭാഇ ഏഷേമേരേ
(യാരാആപനികേന്ദേജഗത്കാന്ദായ്)
(യാരാമാരബേയേപ്രേമയാചേ)
(യാരാവ്രജേർകാനാഇബലാഇ)
(യാരാവ്രജേർമാഖനചോര)
(യാരാജാതിർ വിചാരനാഹികരെ)
(യാരാ ആപാമരേ കോലദേയ)
(യാരാ ആപനിമേതേ ജഗത്മാതായ)
(യാരാഹരിഹയേഹരിബലേ)
(യാരാ ജഗാഇമാധാഇ ഉദ്ധരിൽ)
(യാരാആപനപരനാഹിവാചേ)
ജീവതരാതേതാരാദുഭാഇഏഷേമേരേ
(നിതാഇഗൗര)

അർത്ഥം:

യാവകുട ഹരിയെന്നുരച്ചാൽ നേത്രം വഷിക്കുമൊ ആ രണ്ടു
സോദരന്മാരും ഇതാ വന്നിരിക്കുന്നു; സ്വയം കരഞ്ഞു ജഗത്തി
നെ കരയിക്കുന്നവർ; അടിയുംകൊണ്ടു ഭക്തിയെ യാചിക്കുന്നവർ
ആന്വാടിയിലെ കണ്ണനും ബലരാമനും ആയുള്ളവർ; ആന്വാടിയി
ലെ നവനീത ചോരന്മാർ; ജാതിവിചാരമില്ലാത്തവർ: പാമരപശു
ത്തം ഉത്സംഗം നരകുന്നവർ; സ്വയം ഉന്മത്തരായി ജഗത്തിനെ
ഉന്മത്തമാക്കുന്നവർ; ഹരിയായിരുന്നും കൊണ്ടു ഹരിനാമം കീർത്തി
ക്കുന്നവർ, ജഗാഇ മാധാഇ എന്നിവരെ ഉദ്ധരിച്ചവർ, താനെന്നും
അന്യരെന്നുമുള്ള ഭേദവാചകമില്ലാത്തവർ; ഇപ്രകാരമുള്ള നിത്യാ
നന്ദൻ, ഗൗരാംഗൻ എന്നീ രണ്ടു സോദരന്മാരും ജീവികളെക
രകയറുന്നതിനായി വന്നിരിക്കുന്നു.

ഗാനം:—നദേൽമൽകരേ, ഗൗരപ്രേമേർഹില്ലോലേരേ,

അർത്ഥം:—നദിയയെല്ലാം ഗൗരാംഗദേവന്റെ പ്രേമത്തിര
ത്തല്ലാൽ ഇളകി മറിഞ്ഞു.

ഭഗവാൻ പിന്നെയുംസമാധിസ്ഥനായി. ഭാവാവേശം ശമിച്ചു
പ്പോൾ വീണ്ടും ആസനം സ്വീകരിച്ചു.

ശ്രീരാമകൃഷ്ണദേവൻ:—(മാസ്റ്ററോടു്) ഏതുവരും നോക്കി
യാണു ഞാൻ ഇരുന്നതെന്നു ഓർമ്മയില്ല:

ക ര മ ഓ

ശ്രീഗിരിശ്ചന്ദ്രലോഷ്.

(തുടർച്ച.)

അവിദ്യ, വേശ്യയേപ്പോലെമാവഭാവം (ശുഭ്ഗാരമോടികൾ) പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നു. സാധാരണവശ്യകളുടെ പിടിയിൽ നിന്നും രക്ഷ പ്രാപിക്കാം. അതിന് അവർ അധിവസിക്കുന്ന സ്ഥലങ്ങളിൽ നിന്ന് അകന്നിരുന്നാൽ മതിയാകും—മാവഭാവം കാണാതിരുന്നാൽ മതി—കുത്സിതരോഗത്തേ ഭയന്ന്—ലജ്ജിച്ചു—വെറുത്തു പലക്കും പരിത്യജിക്കാൻ സാധിക്കുന്നു. എന്നാൽ ഈ നടി നിങ്ങളുടെ വാസനയാണ്. രാവു പകലും യാതൊന്നിനേ ധ്യാനിക്കുന്നു, നിദ്രാസമയത്തു് ഇഷ്ടദേവതാസ്മരണം വിട്ടു് യാതൊന്നിനേ മനസ്സിൽ ധരിച്ചു് ഉറങ്ങുന്നു, ഏതൊന്നിനുവേണ്ടി ഈശ്വരൻ മോക്ഷപ്രദനായി പ്രത്യക്ഷനായാൽ ഭയന്ന് ഓടുന്നു, അതു് (ആ നടി) നിങ്ങളുടെ വാസന തന്നെ. സുന്ദരമായ വേഷം ധരിച്ചു് നിങ്ങളുടെ മുൻപിൽ നില്ക്കുന്നു. ആശ, ദൈത്യം വഹിച്ചു് എന്തെല്ലാം പരാന്തരുകൾ പിടിക്കുന്നു, കല്പനാശക്തി എന്തെല്ലാം ഭോഗങ്ങളെ സൃഷ്ടിക്കുന്നു. അതിനെ പ്രാപിക്കുന്നതിന് സകല സൗകര്യങ്ങളും വന്നുചേരുന്നു. കൈ നീട്ടിയാൽ പ്രാപിക്കാം. എന്നാൽ നടി മാറി നില്ക്കുന്നു. പിടിക്കുവാൻ ഭാവിക്കുന്നു എങ്കിലും അതു സാധിക്കുന്നില്ല. സാധിച്ചാൽ അതികുത്സിതയെന്നുകാണം. ബഹുരൂപിണിയായ നടി വീണ്ടും മറ്റൊരു മനോഹരവേഷം ധരിച്ചു് മുഖിലെത്തും. വീണ്ടും നാം പിടിക്കാൻ പുറപ്പെടുന്നു. ഫലം മുമ്പിലത്തേതു തന്നെ. ഫലകാംക്ഷയെന്നതിന്റെ അർത്ഥം—കുത്സിതയായ വേശ്യയുടെ—അവിദ്യാമായയുടെ—ഉപാസനതന്നെ. ഫലേച്ഛയോടു കൂടി സൽകർമ്മം അനുഷ്ഠിക്കുക. ധർമ്മം വിശ്വാസപരമമല്ല. ധർമ്മം യാത്ര പറയും. ഒരിക്കൽ ധനവാഞ്ഛയോടു കൂടി സല്കർമ്മം ചെയ്തവനെ വിചാരിക്കുക. ധനം കിട്ടും. ലോകത്തിൽ ധനം തുലോം അവിദ്യാബലശാലിയാണ്. ധനം ലഭിച്ചാൽ പിന്നെ ധർമ്മാപാസന ഇല്ല തന്നെ. ഇതു് നിത്യവും പ്രത്യക്ഷമായി കാണുന്നു. ധനമടത്താൽ പലരും ധർമ്മത്തെ വിസ്മരിക്കുന്നു. നിങ്ങളും ആ അവസ്ഥയിൽ വന്നാൽ മറക്കാതെ ഉണ്ടു്. യാതൊന്നിൽ ഒരുവൻ മോഹിതനായി തീരുന്നു, അതു് അവന്റെ ജീവിതസർവ്വമായി ഭവിക്കുന്നു. അന്യചിന്തയ്ക്കു്

സ്ഥാനമില്ല. ഇത് ബാലനേപ്പോലും പറഞ്ഞു മനസ്സിലാക്കുന്നതിന് യുക്തിയുടെ ആവശ്യമില്ല. ഒരു ദിവസം ശ്രീരാമകൃഷ്ണദേവൻ എന്നോടു പറഞ്ഞു “മാവാറികൾ അദ്ദേഹത്തെ പ്രലോഭിപ്പിക്കുവാൻ വന്ന് ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു. രൂപം തരാം അങ്ങ, ഒരു അന്നസത്രം ആരംഭിക്കണം. ഈ രൂപ അങ്ങേക്കുവേണ്ടി സ്വീകരിക്കണ്ടോ പിന്നെ വിരോധമെന്തു? ഇതു ചേട്ട ശ്രീരാമകൃഷ്ണദേവൻ—പാടില്ല എന്ന് മറുപടി പറഞ്ഞു ഞാൻ ബുദ്ധിമാൻ അതുകൊണ്ട് ചോദിച്ചു, “ഭഗവൻ! ഇതിൽ എന്തു ഭോഷം?” അദ്ദേഹം ഭംഗിയോടു കൂടി—യാതൊരു ഭംഗി അദ്ദേഹത്തിൽ മാത്രമേ കണ്ടിട്ടുള്ളൂ. ആ ഭംഗി പിന്നീട് ഒരിക്കലും കണ്ടിട്ടില്ല. കാണുകയുമില്ല. യാതൊരു ഭംഗി ഈ അനന്തമായ കാലസ്രോതസ്സിൽ ആരും ഒരിക്കലും കണ്ടിട്ടുമില്ല, —അപ്രകാരമുള്ള ഭംഗിയോടു കൂടി ശ്രീരാമകൃഷ്ണദേവൻ പറഞ്ഞു. ആമനോഹര ഭംഗി (ഇപ്പോഴും എന്റെ മനസ്സിൽ അങ്കിതമായിരിക്കുന്നു) “അത് മനസ്സിൽ പതിയും. വീണ്ടും വരേണ്ടി (ജനിക്കേണ്ടി) വരും” യാതൊരു മഹാപുരുഷൻ ജീവനായുടെ ഭുഖത്തിൽ കാതരനായിട്ട് അനേകമനേകം ജന്മങ്ങൾ സ്വീകരിച്ചാൻ കൃതസങ്കല്പനായിരുന്നവോ അദ്ദേഹം സുകർമ്മഫലഭോഗത്തിനായി ദേഹം ധരിക്കുവാൻ മടിച്ചതായിക്കണ്ടു.

അദ്ദേഹം ഉപദേശിച്ച ആ ഉപദേശത്തിന്റെ മർമ്മം ഞാൻ മനസ്സിലാക്കിയിട്ടുള്ളതു പറയാം. അദ്ദേഹം ധ്വനിക്കാൻ പറഞ്ഞു. ധ്വാനിക്കുമ്പോൾ പട്ടി, പൂച്ച, കുരങ്ങ്, വേശ്യ, ലബ്ധൻ, വഞ്ചകൻ, രാക്ഷസൻ, പിശാച് ഭാഗവൻ, ഇത്യാദി ഏതു മുന്തിയേക്കണ്ടാലും അദ്ദേഹം ഇങ്ങനെ പറയും. “ഭയപ്പെടണ്ട. ധ്വാനത്തിൽ നിന്നു വിരമിക്കേണ്ട. ബഹുരൂപിയായ ഈശ്വരമുന്തിയെ കാണുകയാണെന്നു വിചാരിക്കുക: എന്നാൽ വല്ല വാസനയും വന്നാൽ ധ്വാനത്തിന് മഹാ വിപ്ലവാണെന്നു അറിയുക! ധ്വാനം ഭാഗം ചെയ്ത് കാതരനായി “ഭഗവൻ! എന്റെ ഈ വാസന സാധിക്കരുതേ” എന്ന് ഇഷ്ടപരനോടു പ്രാർത്ഥിക്കുക! ധ്വാനസ്ഥന്റെ വാസന ശീഘ്രം ഫലപ്രദമാകും. ആ ഫലം ചീത്തയാണ്. അവിദ്യയുടെ ഫലം—മനുഷ്യനെ നിരയാമിയാക്കുന്ന ഫലം. കർതൃക്കൾ ഉദിച്ചു മനസ്സിനോടു ചോദിക്കാം. ഫലേച്ഛയോടു കൂടി ഈ ശപരോപാസന ചെയ്യാൻ പാടില്ലെങ്കിൽ പിന്നെ എന്തിനാണ് അദ്ദേഹത്തെ ഉപാസിക്കുന്നത്? ധനം കിട്ടണം. മാനം കിട്ടണം. അന്യന്മാർ നമ്മുടെ ദാസന്മാരാകണം. ഈ ഉദ്ദേശ്യമാണെല്ലോ വേണ്ടത്. സിദ്ധപുരുഷൻ പറയുന്നത് ഇപ്രകാരമാണ്. സംസാരിക്കുക ഈശ്വരസേവകൊണ്ട് കിട്ടണമെന്നാഗ്രഹിക്കുന്നതെല്ലാം കിട്ടുന്നുണ്ടെന്നുള്ളത് സത്യം തന്നെ. അദ്ദേഹത്തിന് അതു കിട്ടിയിട്ടുണ്ടോ എന്ന് അറിയാൻ പാടില്ല. അറിഞ്ഞാലും ഒരു തൃപ്തിയുമില്ല. ഒരു പരമതൃപ്തി ലഭിച്ചാൽ അതിന്റെ സ

മക്ഷത്തിൽ മറെറല്ലാം തുല്യം. അദ്ദേഹം ഈശ്വരസേവയിൽ ആനന്ദിക്കുന്നു. ശിശുവിനു മാതാപിതാക്കന്മാരെസേവിക്കുന്നത് തന്നെയാണു് ആനന്ദം. ശിശു, തന്റെ അല്പന്റെ ആഹാരസമയം ഭൂതൻ വന്നു് അല്പനെ വീശുന്നതു കാണുമ്പോൾ അവനും ആനന്ദത്തോടു കൂടി വിശദി എടുത്തു ഭൂതനോടു ഇർഷ്യാഭാവം തോന്നി വീശാൻ ഭാവിച്ചു വിശദിഭേദത്തിൽ തട്ടി ഒരു അപൂർവ്വമായ ആനന്ദമനുഭവിക്കുന്നു. അവന്റെ പിതാവു കാരോൾക്കുന്നതിനു പകരം അടികൊണ്ടു് ആനന്ദപൂർണ്ണനാകുന്നു; ആ ശിശുവിന്റെ വർത്തമാനം എല്ലാവരോടും പറഞ്ഞുകേൾപ്പിക്കുന്നു. ശിശുവിനു് അനേക വസനഭൂഷണങ്ങളും ഭോജനസാമഗ്രികളും നൽകിയാലും അവയിലൊന്നിലും ശിശുവിനു നോട്ടമില്ല. ഭോജനാനന്ദരം ഭൂതൻ പാദസേവ ചെയ്യുമ്പോൾ പെട്ടെന്ന് അവിടെ ചെന്നു താൻ പാദസേവ ചെയ്യുന്നു. അതു സാധിക്കാഞ്ഞാൽ അവനു ക്ഷോഭം. അവൻ സേവിക്കുന്നു. പിതാവു് മന്ദമന്ദിക്കുന്നു. അവനും ചിരിക്കുന്നു. ആനന്ദപരിപൂർണ്ണനാകുന്നു. ജാൽ പിതാവിന്റെ സേവകനും അതുപോലെതന്നെ പിതാവിന്റെ സേവക്കായി കോടി കോടി ദേവദൂതന്മാർ വന്നിരിക്കുന്നു. പിതാവിന്റെ സേവയ്ക്കു മാറാതെ ആവശ്യമില്ല. എങ്കിലും സേവകൻ സേവിക്കുന്നു. ആനന്ദമെന്നായ പിതാവു് സതുഷ്ഠനായി ചിരിക്കുന്നു. സേവകനും ആനന്ദത്തിൽ ചിരിക്കുന്നു. ബഹുമാനം, ഉപഹാരം, ധനം ഇത്യാദി എന്തെല്ലാം ആനന്ദമെന്നായ പിതാവു് അവനു നൽകുന്നു. അതിലൊന്നിലും അവനു ലക്ഷ്യമില്ല. ബാലഭാവയുക്തനായ ഈശ്വരസേവകനു സേവയിൽ എന്താനന്ദമുണ്ടെന്നുള്ളതു അവനു മാത്രമേ അറിയാവൂ. ജാൽ പിതാവിന്റെ ബാലകൻ പിതൃസേവയ്ക്കായി പ്രയത്നിക്കുന്നു. ആനന്ദമെന്നായ പിതാവിന്റെ സേവയിൽ ആനന്ദപൂർണ്ണനായി സഞ്ചരിക്കുന്നു. തത്പജ്ഞാനിയായ ഹ്യൂം (Hume) സായ്ക്കു പറയുന്നു: "സല്കാൽ അത്യന്തം നല്ലതായതുകൊണ്ടു് അതിന്റെ ആനന്ദം ഐതിഹ്യത്തിൽ തന്നെ അനുഭവിക്കുന്നതാണെന്നു എനിക്കു മനസ്സിലാകുന്നില്ല" ഈ പ്രവൃത്തി തന്നെ ആനന്ദം. സൽക്കർമ്മനിരന്തരമാത്രമേ ഇതു മനസ്സിലാക്കാൻ സാധിക്കുകയുള്ളു. പാപപഥം കണ്ടു ക്ലമമെന്നെന്നു ഏവക്കും അറിയാം. എങ്കിലും ബഹുരൂപിണിയായ മായ മനസ്സിനെ ഹരിക്കുന്നു. മുഗ്ദ്ധചിത്തൻ മുളളിനു മുകളിൽ കൂടി ഓടുന്നു. പിശാചിനിയെന്നറിഞ്ഞാലും അങ്ങനെ പറയുന്നില്ല. മുഗ്ദ്ധചിത്തൻ വിവേകരാഹിതൻ തന്നെ.

യേശുവനദശയിൽ ഭോഗ്യവസ്തുക്കൾ കാണുമ്പോൾ ആശയുടെ പ്രലോഭനത്താൽ സാസാരാസുചകരമായി തോന്നുന്നു. മായയുടെ വൈഷമ്യം മനസ്സിലാകുന്നില്ല. സുന്ദരമായ സംസാരം മരണ

ത്തിന്റെ ക്രിഡാസ്ഥലമാണെന്നു അറിയുന്നില്ല. ക്ഷയത്തിന്റെ പേരാണെല്ലോ വൃദ്ധി. നാൾ പോകത്തോറും മരണത്തെ സമീപിക്കുന്നു. സുഖം ദുഃഖത്തിന്റെറസൂചന മാത്രം. ഏതെല്ലാം വസ്തുക്കൾ എനിക്കു് ആവശ്യമെന്നു വിചാരിക്കുന്നു. അവ ധനവിനിമയത്താൽ ലഭിക്കുന്നു, എന്നാൽ ധനം കിട്ടിയാൽ അതിന്റെ മായകൊണ്ടു് ആ ധനം വിനിമയം ചെയ്യാൻ സാധിക്കുമോ ഇല്ലയൊ? ആ വസ്തുക്കൾ അനുഭവിപ്പാൻ ശക്തി ഉണ്ടോ ഇല്ലയൊ? ഭോഗശക്തി ഇരുന്നാലും അവ സുഖപ്പദങ്ങളാകുമൊ ഇല്ലയൊ എന്നുള്ള ചോദ്യങ്ങളൊന്നും തന്നെ മനസ്സിൽ ഉണ്ടാകുന്നില്ല. ധനം മാത്രം ഏകാകാംക്ഷയായി തീരുന്നു. ഭോഗത്തിനായി--നഞ്ചയത്തിനായി--മാനത്തിനായി--എന്നല്ല--സംസാരത്തിലെ സകല പ്രയോജനങ്ങൾക്കും വേണ്ടി സർവ്വോപരി ധനം അതി പ്രിയമാണു്. അതു് ചിത്തത്തിന്റെ തമോഗുണം കൊണ്ടു് ലഘുവായ പ്രയത്നത്താൽ ആർജ്ജിക്കുവാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു. ചിലർ യഥാശക്തി പരിശ്രമിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. പരിശ്രമത്തിൽ കാതരന്മാരാകാതെ നിത്യം പ്രവൃത്തിയിൽ ഏർപ്പെടുന്നു. പ്രവൃത്തിയുടെഗുണം എത്രമാത്രമെന്നാൽ സകാമപ്രവൃത്തിയായാലും അനേകം പാപസ്പർശാങ്കളിൽ നിന്നും രക്ഷ കിട്ടും. അസത്യം, പരമവ്യഥ, അഹേതുകമായി അന്യന് അനിഷ്ടം വരുത്താനുള്ള പ്രവൃത്തി വഞ്ചന, മുതലായവയിൽ നിന്നും അകന്നിരിക്കും. യഥാർത്ഥ കർമ്മകൾക്കു് നിതിനിഷ്ഠനല്ലെങ്കിൽ പ്രവൃത്തികൾക്കു് നല്ലഫലം ഉണ്ടാകയില്ല എന്നു് മനസ്സിലാക്കുന്നു. അതിൽ മനസ്സു പുണ്യമായി സമർപ്പിക്കുന്നു. തന്റെ ലാഭത്തിനായി വഞ്ചന ചെയ്യുന്നില്ല. സകാമപ്രവൃത്തികൾക്കു് ഇത്രമാത്രം ഫലമുണ്ടെങ്കിൽ നിഷ്കാമ കർമ്മത്തിനു് അമൃതം ഉണ്ടാകുമെന്നുള്ളതിനു് എന്തുസംശയമാണു്? എന്റെ പുത്രകളുരാദികളേ വിട്ടു നിഷ്കാമകർമ്മം ചെയ്യണോ? എന്നു് ഒരാക്ഷേപം തോന്നാം. ശ്രീരാമകൃഷ്ണദേവൻ ഉപദേശിക്കുന്നു. "ഈശ്വരന്റെ പ്രവൃത്തിയെന്നു വിചാരിച്ചു പ്രവർത്തിക്കുക" എന്നാൽ അന്യനെ സ്വന്തം പുത്രനെപ്പോലെ വിചാരിക്കാനെങ്ങിനെ സാധിക്കും? ശ്രമിക്കുക! അല്ലാതെ മറ്റു മാർഗ്ഗമില്ല. നിങ്ങൾ നിഷ്കാമകർമ്മം ചെയ്തു് അമൃതം ലഭിച്ചാൽ നിങ്ങളുടെ പുത്രനും കല്യാണവും നിങ്ങളുടെ ദുഷ്ടാന്തത്താൽ നിഷ്കാമകർമ്മ നിരതരായി ആനന്ദത്തിനു് അധികാരികളും അവകാശികളുമായിത്തീരും. സകാമനായി കുടുംബത്തിനുവേണ്ടി ധനം സമ്പാദിപ്പാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു, എന്നാൽ കാണുന്നില്ലേ! ലോകത്തിൽ ഏവരും ധനം വച്ചിട്ടു പോകുന്നു. യാതൊരുത്തർക്കുവേണ്ടി വയ്ക്കുന്നു, അവർ പ്രായേണ അതു് അനുഭവിക്കുന്നില്ല. വല്ല അനന്തരാവകാശിയും ധന സംരക്ഷണത്തിനു് സമർത്ഥനായാൽ ആ ആൾ ബഹുപോലെ ധനം ര

ക്ഷിക്കുന്നു വെന്നം നിങ്ങളും ഉത്തരവാദിത്വമുള്ള പല പ്രവൃത്തികൾ ചെയ്യുന്നു വെന്നം കാണാം. ഭാര്യയുടേണ്ടി ധനം സൂക്ഷിച്ചു വയ്ക്കുന്നു. ചിലർ പൂർണ്ണനാശം ആവാസത്തേ വ്യഭിചാരത്തിന് വിഹാരംഗമാക്കുന്നു. പുത്രൻ ധനം സ്വപദിച്ചു കൊടുത്ത് അവനെ ലമ്പടനും പരോപദ്രവിയും ഹിംസകനാക്കുന്നു. അർത്ഥദാനത്താൽ കകമ്മികളായ അനന്തരാവകാശികളെ പ്രായേണ കാണാം. എന്നാൽ ഏതൊരു മഹാത്മാവു് തന്റെ സന്താനത്തിന് നിഷ്കാമകർമ്മമെന്ന സ്വത്തു് സൂക്ഷിച്ചു വയ്ക്കുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന് തന്റെ ഹിതം അനന്തരാവകാശിയുടെ ഹിതം — ലോക ഹിതം — സാധിക്കുന്നതിന് സമർത്ഥനാകുന്നു. അദ്ദേഹമത്രെയഥാർത്ഥ മനുഷ്യൻ. മൃഗത്തിൽ വ്യത്യസ്തമായ യഥാർത്ഥമനുഷ്യത്വം ലഭിച്ചിട്ടുള്ള ആൾ അദ്ദേഹമല്ലാതെ മറ്റൊരുമല്ല. സ്വർത്ഥം കൊണ്ടും മൃഗീയമല്ലാതെ മറ്റൊന്നും ചെയ്യാൻ സാധിക്കയില്ല. മനുഷ്യനെന്നു് അഭിമാനിക്കുവാൻ ഇച്ഛിക്കുന്നവൻ — മനുഷ്യത്വം ആഗ്രഹിക്കുന്നവൻ നിഷ്കാമകർമ്മത്തെ ആദരിക്കണം.

ഉപസംഹാരമായി ഞൻ ഭക്തന്മാരുടെ ചരണങ്ങളിൽ പ്രാർത്ഥിക്കുന്നത് പ്രവൃത്തിയിൽമാത്രം എനിക്ക് അധികാരമിരിക്കണം. എന്നാൽ ഫലാഫലങ്ങളെ ഈശ്വരനിൽ സമർപ്പിക്കുവാൻ സാധിക്കണം. ഞാൻ എത്രതന്നെ നിഷ്കാമനാകാൻ ശ്രമിച്ചാലും എന്റെ കല്പാപിതമായ മനസ്സ് വളരെ നല്ലതായ പ്രവൃത്തിയേയും ഭോഷസമ്മിശ്രമാക്കുന്നുവെന്നു് ഞാൻ നിശ്ചയമായി അറിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ഫലം എന്റെ അധീനത്തിലുമല്ലതന്നെ. നല്ല ഫലം സിദ്ധിക്കുമെന്നു് ആലോചിച്ചു പ്രവൃത്തിചെയ്യാൻ പുറപ്പെട്ടു് എത്ര അന്യായഫലങ്ങൾ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടെന്നുള്ളതു വണ്ണിക്കാൻ സാദ്ധ്യമല്ല. മോഷ്ടാവു് പരഗൃഹത്തിൽ മോഷണം ചെയ്യാൻ പോകുമ്പോൾ അവനേ എന്റെ ജീവൻ തുല്യമാക്കി ഞാൻ പിടിക്കുന്നു. ജയിലിലാക്കുന്നു. ഇതുകൊണ്ടു് അവന്റെ കുടുംബത്തെ അനാഥമാക്കുന്നു. ദയകൊണ്ടു് ഒരാൾക്കു് ജോലികൊടുത്തു് തന്മൂലം കർമ്മക്ഷമന്മാരായ അനേകമാളുകൾക്കു് തൊഴിൽ കിട്ടാതെയൊക്കുന്നു. നിഷ്കാമകർമ്മം ചെയ്യാൻ ശ്രമിക്കുമ്പോൾ അതിനു സമർത്ഥനാകുന്നില്ല മനസ്സ് കല്പാപിതം, നിഷ്കാമകർമ്മമെന്ന നാവുകൊണ്ടു് പറയാം, എന്നാൽ ഈശ്വരൻ ദേഹം ധരിച്ചാൽ അദ്ദേഹത്തിനു മാത്രമേ നിഷ്കാമകർമ്മം ചെയ്യാൻ സാധിക്കൂ എന്നു കാണുന്നു. അതുകൊണ്ടു് പ്രവൃത്തിയുടെ ഫലം ഈശ്വരനിൽ സമർപ്പിക്കുവാൻ സാധിക്കണേ! അത്യന്തം പ്രയാസമുള്ള കർമ്മം ചെയ്താലും കർമ്മി എന്ന അഹങ്കാരം എനിക്കുണ്ടാകാതിരിക്കണമേ! ഇന്ദ്രൻ, അഗ്നി വായു മുതലായ ദേവന്മാർ കർമ്മഗരിമ (കർമ്മി എന്ന ഭാവം) വച്ചുകൊണ്ടിരുന്നിട്ടുള്ളതായി ശാസ്ത്രങ്ങളിൽ കാണുന്നു. എന്നാൽ, ഒരു തുണത്തിന്റെ മേ

ലും അവർക്കധികാരമില്ലെന്ന് ഭഗവാൻ കാണിച്ചുകൊടുത്തു. ഒരു കാര്യത്തിലും ആർക്കും അധികാരമില്ലെന്നുള്ളതു സത്യംതന്നെ. അവരവരുടെ ജീവിതത്തെക്കുറിച്ചാലോചിച്ചാൽ അത് ഏവർക്കും പദംപ്രതി ബോദ്ധ്യമാകുന്നതാണ്. “ഞാൻ കർത്താവല്ല. എന്റെ ഇഹയനുസരിച്ചു യാതൊന്നും നടക്കുന്നില്ല” എന്നുള്ള വാസ്തവം സ്ഥിരചിത്തനായി അല്പം ആലോചിച്ചാൽ അറിയാവുന്നതാണ്. ഈശ്വരൻ എനിക്ക് പ്രവൃത്തിക്ക് അധികാരം നൽകണം. എന്നാൽ, ഫലഫലങ്ങളും കർതൃശരിയും അദ്ദേഹത്തിന്റേതാണ്. “എന്റേതാണ്” എന്ന് സ്വപ്നത്തിൽ പോലും കരുതാൻ ഇടയാകരുത്.

ഒരു ശിഷ്യന്റെ ഡയറി.

(തുടർച്ച)

൧൯൧൩ - മേമാസത്തിൽ ഒടുവിലത്തെ ആഴ്ച.

ബെലൂർമാത്തത്തിലെ അദ്യാഗതശാലയിൽ ഇരുന്ന് ഒരു സന്യാസി ശ്രീരാമകൃഷ്ണകഥാമൃതം (തിരുവാഞ്ചോഴി) വായിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയായിരുന്നു. അതിനിടയ്ക്കു ശ്രീമൽ പ്രേമാനന്ദസ്വാമികൾ കേദാരനാഥ ചട്ടേർജിയെപ്പറ്റി പറഞ്ഞു.

“മുമ്പ് അയാൾ ലാഹോറിലായിരുന്നു താമസിച്ചിരുന്നത്. അയാൾ അന്ന് ഒരു ബ്രഹ്മസമാജക്കാരനുമായിരുന്നു. അയാൾക്ക് ഈശ്വരങ്കൽ അഗാധഭക്തിയുണ്ടായിരുന്നു. ഈശ്വരസാക്ഷാൽക്കാരം ലഭിച്ചില്ലെല്ലോ എന്ന ചിന്ത ഒരു ദിവസം അയാളെ വല്ലാതെ അസഹ്യപ്പെടുത്തി. ഒടുവിൽ താഴെ ചാടി ആത്മഹത്യ ചെയ്യുന്നതിന് അയാൾ ഒരു കുന്നിന്റെ മുകളിൽ കയറി. അപ്പോൾ പശുമേയ്ക്കുന്ന ഒരു ഗോപബാലൻ അതുകണ്ട്, “നിങ്ങൾ എന്താണ് ചെയ്യാൻ പോകുന്നത്” എന്നു വിളിച്ചുചോദിച്ചു. ഇങ്ങിനെ വിചാരിച്ച കാര്യത്തിന് മടക്കം വന്നപ്പോൾ അയാൾ ആ ഗോപനോട്, “എനിയ്ക്ക് ഈശ്വരസാക്ഷാൽക്കാരം സിദ്ധിയ്ക്കുമോ?” എന്നു ചോദിച്ചു. “തീർച്ചയായും ലഭിയ്ക്കും” എന്നായിരുന്നു ആ ബാലൻ അതിനു പറഞ്ഞ മറുപടി. ഇത് ഈശ്വരന്റെ വാക്കുതന്നെയാണെന്നു തീർച്ചപ്പെടുത്തി കേദാരൻ ആശ്ചര്യപ്പെട്ടു. ഏതാനും ദിവസം കഴിഞ്ഞു അയാൾ ബംഗാളിലേക്കു മടങ്ങി.

കൽക്കട്ടയിലേക്കു വരുമ്പോൾ അയാൾ ബാലി എന്ന സ്ഥലത്തിറങ്ങി. ഏതൊ അടുത്തുശക്തിയാൽ ആകർഷിക്കപ്പെട്ടവനെ

ന്നപോലെ അയാൾ ഭക്ഷണേശ്വരന്റെ വന്ന ശ്രീരാമകൃഷ്ണദേവനെ കണ്ടു.....”

പുസ്തകം വായിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നയാൾ:—“ചൈതന്യദേവനും നായിരമാനന്ദനും തമ്മിൽ കണ്ടെത്തിയതിനെപ്പറ്റി രണ്ടു പക്ഷമുണ്ടല്ലോ”

പ്രേമാനന്ദസ്വാമി:—“നീ കണ്ടതൊക്കെ വിശ്വസിക്കുന്നതെന്തിന്? പ്രാമാണ്യതയുള്ള ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ പറയുന്നതുമാത്രം വിശ്വസിക്കുക.....വലിയ മനോബലം നിങ്ങൾക്ക് ആവശ്യമാണ്.”

പിന്നീട് സ്വാമികൾ ഒരു പാട്ടുപാടി. അതിന്റെ അർത്ഥം ഇപ്രകാരമാണ്:—

“അമ്മേ! ഞാൻ അവിടുത്തെ തിരുനാമം ഉച്ചരിച്ചുകൊണ്ടു മാത്രം മരിക്കയാണെങ്കിലും അവിടുത്തെ അസഹായനായ ഈ കുട്ടിയെ അമ്മ രക്ഷിക്കണം”

“പശുവിനെ കൊന്നിടുണ്ടെങ്കിൽ അതും ഞാൻ വകവയ്ക്കുന്നില്ല. സ്ത്രീകളെ കൊന്നും മദ്യപാനം ചെയ്തും പാപം സമ്പാദിച്ചിടുണ്ടെങ്കിൽ അതും സാരമില്ല.”

“ഈ മഹാപാപങ്ങളെല്ലാം ഞാൻ ചെയ്തിടുണ്ടെങ്കിലും അമ്മേ! അവിടുത്തെ തിരുനാമംമാത്രം നാവിൽ ഉറപ്പിച്ചുകൊണ്ടു മരിച്ച് തീർച്ചയായും എനിക്കു ബ്രഹ്മത്വം പ്രാപിക്കാം”

സ്വാമികൾ തുടൻ പറഞ്ഞു:—“ഇപ്പോൾ പാപം ചെയ്ത ശേഷം അന്ത്യസമയത്തു അമ്മയുടെ നാമത്തിൽ അഭയം പ്രാപിക്കണമെന്ന് ഇതിൽനിന്നു നിങ്ങൾ അർത്ഥമാക്കരുത്. ഇപ്പോൾതന്നെ അമ്മയുടെ തിരുനാമത്തെ ഭക്തിശുദ്ധകളോടുകൂടി ബലമായി മനസ്സുവെച്ചു ജപിച്ചില്ലെങ്കിൽ മരണസമയത്തു നിങ്ങൾക്ക് അത് ഓക്കാൻകൂടി സാധിക്കുകയില്ല.

“ശ്രീരാമകൃഷ്ണദേവന്റെ ഉപദേശസാരമെല്ലാം, മനുഷ്യർ അഹന്തയും ഡംഭം ഉപേക്ഷിക്കേണ്ടതെന്നാണ്. സ്വല്പം ധ്യാനിച്ചു കൊണ്ടെന്നും പോരാ. അങ്ങനെയുള്ള ഇഴഞ്ഞ മെട്ടാനുംകൊണ്ട് ഈശ്വരസാക്ഷാൽക്കാരം സാധ്യമല്ല. അഗാധമായ ആസക്തി വേണം. അവിശ്രാന്തിവേണം.,,

“ഭഗവാൻ തന്റെ മായകൊണ്ട് നമ്മെയെല്ലാം മുടിയിരിപ്പിടത്തുനിന്നുപോലെയോ മായയെ ഭേദിയ്ക്കേണ്ടതിനായി നമ്മെ പഠിപ്പിക്കുന്നതിന് അദ്ദേഹം കൃപാപൂർവ്വം അവതരിച്ച സാധനകൾ അഭ്യസിപ്പുകാട്ടിക്കൊടുക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അദ്ദേഹംതന്നെ നമ്മുടെ മായാസൃഷ്ടികളെ ഭേദിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഒരാൾ അയാളുടെ പുത്രന്മാരുമായിച്ച് ഒരിയ്ക്കൽ ഒരുദ്യാനത്തിൽ പോയി, ക

ദികൾ അങ്ങമിങ്ങും കളിച്ചുനടന്നു. ചിലർ പൂക്കളിറുത്തു. മറുചിലർ കരിയ്ക്കിട്ടതിന്നു. എന്നാൽ അതിൽ ഒരുവൻ അവിടെയുണ്ടായിരുന്ന കള്ളത്തിൽ ചൂണ്ടയിടാൻ പോയി. വൈകുന്നേരമായപ്പോൾ അച്ഛൻ കുട്ടികളെയെല്ലാം തന്റെ അടുക്കലേക്കു വിളിച്ചു. ചൂണ്ടയിട്ടുകൊണ്ടിരുന്ന കുട്ടിയൊഴിച്ചു മറ്റൊരാൾക്കും കൊടുത്തു. അമ്മൻ ആ കുട്ടിയ്ക്കു പല പ്രാവശ്യം ആളയച്ചു. ചെന്നില്ല. അവൻ ചൂണ്ടയിടുന്ന കായ്ക്കത്തിൽ അത്രമാത്രം മുഴുകിയിരുന്നു. നേരം വളരെ വൈകിയപ്പോൾ അച്ഛൻതന്നെ അവന്റെ അടുത്തുചെന്നു ചൂണ്ട പിടിച്ചുപറിച്ചു തപ്പിയൊടിച്ചുശഛാ കുട്ടിയെ വലിച്ചെടുത്തു വണ്ടിയിലിട്ടു. അതുപോലെ ജനനാഥനായ ഭഗവാൻ കൂടക്കൂടെ വന്നു നമ്മുടെ കളിക്കോപ്പുകളെല്ലാം തപ്പിത്തകർത്തിട്ടു നമ്മുടെ അടുക്കലേക്കു വലിച്ചെടുക്കുന്നു.,,

മൺമനു മേ: മാസം ൨൭.

ശിഷ്യൻ ശ്രീമത്ത് ബ്രഹ്മാനന്ദസ്വാമികളുടെ സംഭാഷണം കേട്ടുകൊണ്ടു ബെലൂർമാത്തിൽ ഇരിയ്ക്കുന്നു. സ്വമികൾ പറയുന്നു. “ഓ; ഭഗവാണുണ്ടായിരുന്ന സത്യനിഷ്ഠ എത്ര അപാരം! ഇത്രമാത്രമെ ഞാൻ ഭക്ഷിയ്ക്കയുള്ളൂ. എന്ന് അദ്ദേഹം ഒരിയ്ക്കൽ പറഞ്ഞു പോയെങ്കിൽ പിന്നെ എത്ര വിശന്നാൽകൂടിയും അദ്ദേഹത്തിന് ഒന്നാതന്നെ ഭക്ഷിയ്ക്കാൻ കഴിയുമായിരുന്നില്ല. യമമല്ലികന്റെ വീട്ടിൽ ചെല്ലാമെന്ന് അദ്ദേഹം ഒരുദിവസം പറഞ്ഞു. എന്നാൽ പിന്നീടു മാനുപോയി. ഞാനും അക്കാര്യം അദ്ദേഹത്തിനെ കാണുമ്പോഴുണ്ടായില്ല. രാത്രി അത്താഴമുണ്ടാക്കുവാൻ അദ്ദേഹം അക്കാര്യമോർത്തു. അപ്പോൾ നേരം അസമയമായി. എന്നിട്ടും അദ്ദേഹത്തിന്നു പോകാതെ നിവൃത്തിയുണ്ടായിരുന്നില്ല. വിളക്കു എടുത്തു ഞാനും അദ്ദേഹത്തോടൊരുമിച്ചുപോയി. യമമല്ലികന്റെ വീട്ടിൽ ചെന്നപ്പോഴേക്കു അവിടെയുള്ളവരെല്ലാം ഉറങ്ങി, വാതിലും അടച്ചിരുന്നു. ഭഗവാൻ പിന്നീടു സാഭാഷണശാലയുടെ വാതിൽ തള്ളി കുറച്ചു തുറന്ന് ഒരു കാലുമുറിയ്ക്കു കയ്ക്കുവെച്ചിട്ടു മടങ്ങി പോരികയുമുണ്ടായി.

“ഒരുവന്റെ മുഖത്തു” ഒന്നുസൂക്ഷിച്ചു നോക്കിയാൽ അദ്ദേഹത്തിന് അയാളുടെ ഉള്ളിലുള്ളതെല്ലാം, ഒരു കണ്ണാടി ജനലിൽകൂടി നോക്കിയാലെന്ന്പോലെ, കാണാൻ കഴിയുമായിരുന്നു. പുത്തനായി ആരെങ്കിലും വന്നാൽ ഉടൻതന്നെ ഭഗവാൻ അയാളെ കേൾക്കുവാൻ ഒന്നു നോക്കുകയും അങ്ങിനെ അയാളുടെ സകലതും മനസ്സിലാക്കുകയും ചെയ്യുമായിരുന്നു. പിന്നീട് അയാളുടെ ചോദ്യങ്ങൾക്കുത്തരം പറയുമായിരുന്നുള്ളൂ.

“മഹാസിദ്ധമാക്കുപോലും ചിലപ്പോൾ അമ്മത്തുപേക്കു

യ്ക്കാൻ സാധിയ്ക്കുന്നില്ല. കാശിയിലെ ഭാസ്കരാനന്ദസ്വാമിപോലും തന്റെ പടം എന്നെ ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചിട്ട് നോക്ക! എന്റെ പടം ആളുകൾ കൊണ്ടുനടന്നു വെച്ചെന്നത് എന്ന് പറയുകയുണ്ടായി. എന്നാൽ ശ്രീരാമകൃഷ്ണഗുരുദേവനോ അദ്ദേഹത്തെപ്പറ്റി കേൾവസേനൻ തന്റെ പത്രികയിൽ എഴുതിയപ്പോൾ അങ്ങിനെ യൊന്നും എഴുതരുതെന്ന് തടുത്തു.

“ഒരുദിവസം ഒരു വേശ്യാപുത്രൻ ദക്ഷിണേശ്വരത്തുവന്നു. ഗുരുദേവൻ അപ്പോൾ തന്റെ മുറിയിൽകിടന്നുറങ്ങുകയായിരുന്നു. ആ വേശ്യാപുത്രൻ മുറിയിൽകടന്നുചെന്നു “അദ്ദേഹത്തിന്റെ പാദം സ്പർശിച്ചു. ഗുരുദേവൻ ഉടൻതന്നെ, ദേഹത്തു തി വീണാൽ എങ്ങിനെയോ അതുപോലെത്തെട്ടി എഴുന്നോറ. അനന്തരം അയാളോടു “നീ എന്തെല്ലാം പാപം ചെയ്തിട്ടുണ്ടെന്നു നേരെതുറന്നുപറയുക, എന്നോടു പറയാൻ മടിയുണ്ടെങ്കിൽ ഗംഗയിൽചെന്നു ഉറച്ചു തുറന്നു പറയുക. അവയിൽനിന്നു നിനക്കു് മോചനം ലഭിക്കും എന്ന് പറഞ്ഞു. എന്നാൽ അയാൾ ഭാഗ്യദോഷിയായതുകൊണ്ടു് അയാൾക്കു് അതു ചെയ്യാൻ സാധിച്ചില്ല.”

൧൯൧൩ മേ! മാസം ൨൮.

രാത്രിയിൽ ശ്രീമദ് ബ്രഹ്മാനന്ദസ്വാമികളും ശ്രീരാമകൃഷ്ണദേവന്റെ ഒരു സഹോദരപുത്രനും, ഏതാനും ചില ഭക്തന്മാരും ബെലൂർ മഠത്തിലെ പ്രധാനകെട്ടിടത്തിന്റെ മുകളിലത്തെ വരാനായി ഇരിയ്ക്കുന്നു.

ഭഗവാന്റെ സഹോദരപുത്രൻ പറഞ്ഞു:—“അന്നൊരുദിവസം ബൽഗേരിയായിലെ (ശ്രീരാമകൃഷ്ണദേവന്റെ ഒരു ഗൃഹസ്ഥഭക്തൻ) ദക്ഷിണേശ്വരത്തുവന്നു. അയാൾക്കു ഇപ്പോൾ സീൽദായിലാണുജോലി. അയാൾ രണ്ടാമതും കല്യാണം കഴിച്ചു. ധാരാളം കുട്ടികളുണ്ടു്. അയാൾ വലിയ ബന്ധത്തിൽപെട്ടതുപോലെ കാണപ്പെടുന്നു. അയാൾക്കു പണ്ടുണ്ടായിരുന്ന സൗന്ദര്യമെല്ലാം ഇപ്പോൾ പോയിരിയ്ക്കുന്നു.”

ശ്രീമദ് ബ്രഹ്മാനന്ദസ്വാമികൾ:—“അയാളുടെ അന്നത്തെ മനസ്സ് ഹൃദയാകർഷകമായിരുന്നു ഇപ്പോഴും അയാൾക്കു് അതുണ്ടു്. ഗുരുദേവൻ തന്റെ ആളുകളെ തെരഞ്ഞെടുത്തിട്ടുള്ളതു വളരെ സൂക്ഷിച്ചാണു്. ന...നു് ആത്മികമായ വലിയ ഉച്ചഭാവമുണ്ടായിരുന്നു. എനിട്ടാ ഗുരുദേവൻ പറഞ്ഞതു് അങ്ങിനെയാണെങ്കിൽ അവന്റെ വസ്ത്രം അരയിൽനിന്നു് ഉരിഞ്ഞു വീഴാത്തതെന്തു്? എന്നാണു്. അയാൾ ബാങ്കിൽ പതിനായിരം രൂപ നിക്ഷേപമിട്ടിട്ടുണ്ടെന്നു കേട്ടപ്പോൾ ഗുരുദേവൻപറഞ്ഞു ശരി അതാണു് അതിന്റെ കാരണം. മുന്നോട്ടും പുറകോട്ടും നോക്കുന്നവൻ നഷ്ടനായിത്തീരുന്നു” എന്ന്.

(തുടരും)

ഭക്തിരഹസ്യം.

(ശ്രീമദ്വിവേകാനന്ദസ്വാമികൾ)

അദ്ധ്യായം ൧ ഭക്തിസാധനം.

“യാപ്രീതിരവിവേകാനാം വിഷയേഷ്വപനപായിനീ.
തപാനസ്മരതഃസാമേ ഹൃദയന്മാപസുപ്ത”

അവിവേകിൾക്കു ഭംഗരങ്ങളായ വിഷയങ്ങളിൽ യാതൊരു അനുഭവമായ പ്രീതിയാണുള്ളത്, അപ്പയ്യോ ഭഗവാനെ! അങ്ങനെയുള്ള ആ വിധ പ്രീതി അങ്ങയെ അനുസ്മരിച്ചു കൊണ്ടിരിക്കുന്ന എന്റെ ഹൃദയത്തിൽ നിന്നും ഇഴുകിപ്പോകാതിരിക്കണമേ. ഭക്തിയോഗത്തിന്റെ ഒരുത്തമ നിർവ്വചനമാണ് ഈ ശ്ലോകത്തിൽ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നത്. ഇന്ദ്രിയവിഷയങ്ങൾ, ധനം, വസ്ത്രം, ഭാരങ്ങൾ, മിത്രങ്ങൾ, പുത്രന്മാർ, സ്വത്തുക്കൾ ഇവയേക്കാൾ ശ്രേഷ്ഠമായി മറ്റു യാതൊന്നിനെ പഠിയും അറിവില്ലാത്തവർക്ക് ഇവയോട് എത്രമാത്രം ദൃഢമായ പ്രീതിയുണ്ടെന്നു നാം കാണുന്നുണ്ടല്ലോ. ഈ വസ്തുക്കളോടെല്ലാം അവർക്ക് എത്ര കറോരമായ ആസക്തിയാണുള്ളത്! അതുകൊണ്ടാണ് മുന്നെഴുതിയ പ്രാർത്ഥനാപദ്യത്തിൽ ജ്ഞാതൃപ്രിയനായ പ്രഹ്ലാദൻ. താൻ ഭഗവാനിൽ മാത്രം ആ വിധം അനുരാഗബദ്ധനായും ആസക്തി യുക്തനായുമിരിക്കുമെന്നും പ്രതിപാദിക്കുന്നത്. ഈശ്വരനെ ഉദ്ദേശിച്ചുള്ള ഈ അനുരാഗമാണ് ഭക്തിയെന്നു പറയുന്നത്. ഭക്തി, വ്യാപാരങ്ങളുടെ ഉച്ഛേദത്തിനു മേതുവല്ല. നമുക്കു ലഭിച്ചിട്ടുള്ള പ്രവൃത്തി ശക്തികൾ ഒന്നുംതന്നെ വ്യർത്ഥമല്ലെന്നും മൂക്കു ലഭിക്കുന്നതിനുപ്രകൃത്യാ സരളമായ മാർഗ്ഗം അവതന്നെയാണെന്നുമാണ് ഭക്തിനമെ അനുശാസിക്കുന്നത്. ഭക്തി നമ്മുടെ ഗതികളെ ഒരുവിധത്തിലും ഹനിക്കുന്നില്ല; അതു സ്വഭാവത്തിനു തടസ്സമായിത്തീരുന്നില്ല; പിന്നെയോ അതു സ്വഭാവത്തെ ശ്രേഷ്ഠവും സമർത്ഥവുമായ വഴിയെ തിരിക്കുന്നുവെന്നുള്ളു. വിഷയാനുഭോഗത്തിലുള്ള നമ്മുടെ ഇഹ നൈസർഗികമാണ്. അങ്ങിനെയാണിരിക്കുന്നതെങ്ങിനെയാണ്! വിഷയാനുഭോഗം നമുക്ക് അതു പരമാർത്ഥമാണ്. ഇന്ദ്രിയ ഗ്രാഹ്യങ്ങളായ വിഷയങ്ങളേക്കാൾ ഉപരിയായ വസ്തുക്കളെ പഠി യാതൊരു സത്യവും നാം അറയുന്നില്ല. അതീന്ദ്രിയമായും ഇന്ദ്രിയ ഗ്രാഹ്യമായ ജാത്തിനല്ലാമായും ഏതോ ഒരു സത്യമുണ്ടെന്ന് ഒരാൾ സാക്ഷാൽകരിച്ചു കഴിയുമ്പോൾ ആ സത്യത്തോട് അയാൾക്കു ഒരു ഉററ ആസക്തിയുണ്ടാകാൻ

കഴിയുമെന്നാണു ഭാവം. ഈ പ്രബലമായ ആസക്തി ഇന്ദ്രിയം തീതമായ വസ്തുക്കളിലേക്കു, അതായതു ഈശ്വരഭാവത്തോടു ആകൃഷ്ടനെന്നു മാത്രമേയുള്ളു. മുൻപ് വിഷയങ്ങളിൽ കാണിച്ചിരുന്ന പ്രകാരത്തിലുള്ള പ്രേമം ഈശ്വരനിലാക്കുമ്പോൾ അതു ഭക്തിയായി. ശ്രീരാമാനുജാചാര്യരുടെ മതമനുസരിച്ച് പരബ്രഹ്മലാഭത്തിനുള്ള സാധനാപ്രണാളി താഴെ പറയുന്ന.

ആദ്യമായി വിവേകം. വിശേഷിത്വം പാശ്ചാത്യർക്ക് ഇതു ഒരു അപരിചിതസംഗതിയാണ്. രാമാനുജമതപ്രകാരം ഭക്ത്യപദാർത്ഥങ്ങളെയും അഭക്ത്യപദാർത്ഥങ്ങളെയും വിവേചന ചെയ്യേണ്ടതാണ് ഇതിനർത്ഥം. ശരീരത്തിന്റെയും മനസ്സിന്റെയും ശക്തികളെ നിമ്നീകരിക്കുന്നതിനുവേണ്ട വീഴ്ചം ആഹാരത്തിലാണല്ലോ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നത്. ശരീരത്തിൽ അവയെ രൂപാന്തരപ്പെടുത്തി സംരക്ഷിച്ച് പുതിയ വഴിയെ തിരിയ്ക്കുന്നു എങ്കിലും ഭക്ഷിച്ച ആഹാരവും മനസ്സും ശരീരവും തമ്മിൽ സാരമായ ഭേദം യാതൊന്നും തന്നെയില്ല. ജഡജാതത്തിൽ നാം കാണുന്ന മൂർത്ത പാർത്ഥങ്ങളും പ്രാണശക്തിയും ഏതു പ്രകാരത്തിലാണോ നമ്മുടെ ശരീരവും മനസ്സുമായി തീർന്നിരിക്കുന്നത് അതേ പ്രകാരത്തിൽ ശരീരവും മനസ്സും ഭക്ഷണ സാധനങ്ങളും തമ്മിലുള്ള ഭേദവും വാസ്തവമായി അഭിപ്രായത്തിൽ മാത്രമേയുള്ളു. നമ്മുടെ ആഹാരത്തിലുള്ള ജഡാംശംകൊണ്ടു നമ്മുടെ ചിന്തനാസാധനമായ മനസ്സിനേയും ഈ മൂർത്ത അണുക്കളിൽ അടങ്ങിയിട്ടുള്ള ശക്തികളെ കൊണ്ടു ചിന്തയെ തന്നെയും നാം നിമ്നീകുന്നു. ആ സ്ഥിതിക്കു നാം കഴിക്കുന്ന ആഹാരത്തെയനുസരിച്ച് നമ്മുടെ ചിന്തകൾക്കും ചിന്തകളുള്ള പകരണമായ മനസ്സിനും മാറ്റം വരുത്തുവാൻ കഴിയും ചില പ്രത്യേക തരത്തിലുള്ള ഭക്ഷ്യപദാർത്ഥങ്ങൾ മനസ്സിൽ പ്രത്യേക വികാരങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കുന്നു വെന്നു നാം നിത്യവും കാണുന്നുണ്ടല്ലോ. വേറെ ചില ഭക്ഷണങ്ങൾ ശരീരത്തെയാണ് വ്യത്യസ്തപ്പെടുത്തുന്നത്. കാലക്രമത്തിൽ മനസ്സിലും സാരമായ വിധത്തിൽ പറയുന്നു വെന്നു മനസ്സിലാക്കുന്നു. നാം അനുഭവിക്കുന്ന ഭുജങ്ങളിൽ ഭൂരിഭാഗവും ആഹാരം നിമിത്തമായിട്ടാണെന്നുള്ള സംഗതി നാം പഠിക്കേണ്ട ഒരു വലിയ പാഠമാണ്. അതിനു കടന്നതും ദഹിക്കാത്തതുമായ ആഹാരം കഴിഞ്ഞ ശേഷം മനസ്സിനെ നിയമനം ചെയ്യുന്നത് എത്ര ബുദ്ധിമുട്ടാണെന്നു നിങ്ങൾ കണ്ടിരിക്കുമല്ലോ. ആ സമയം മനസ്സു സദാധാവനം ചെയ്യാതെക്കൊണ്ടു ഇരിക്കും. ഉത്തേജകങ്ങളായ വേറെ ചില ഭക്ഷ്യങ്ങളുണ്ട്. അവ കഴിച്ചാലും മനസ്സിനെ അടക്കാൻ കഴിയുന്നതല്ലെന്നറിയാൻ കഴിയും. ധാരാളം മദ്യമോ ലഹരിയുള്ള മരോത്തകിലും പാറിയാമോ കഴിച്ചാൽ ഒരു പരം ചിന്താമനം ഭു

സാധ്യമാണെന്നുള്ളതു ധൈര്യമാണ്. മനസ്സു അവനു വശപ്പെടാതെ ഓടുന്നു.

ശ്രീരാമാനുജ മതമനുസരിച്ച് ആഹാര വിഷയത്തിൽ നാം പരിഹരിക്കേണ്ട ദോഷങ്ങൾ മൂന്നാണ്. ആദ്യമായി പരിഗണിക്കേണ്ടത് ജാതിഭോഷം - അതായത് ആഹാരവസ്തു പ്രകൃത്യാതന്നെ നിഷിദ്ധമായിട്ടുള്ള ഇനത്തിൽ ഉൾപ്പെട്ടതാണോ എന്നറിയുക. മാംസം പോലെയുള്ള ഉത്തേജകങ്ങളായ ഭക്ഷ്യങ്ങൾ എല്ലാം ത്യജിക്കണം. മാംസം സ്വതന്ത്രശുദ്ധമാണ്. മറ്റൊരു പ്രാണിയെ ഹിംസ ചെയ്തുകിട്ടിയ മാത്രമേ നമുക്ക് മാംസം കിട്ടൂ. നമുക്ക് ഒരു നിമിഷനേരത്തേക്കു സുഖം തരുന്നതിനായി മറ്റൊരു പ്രാണി അതിന്റെ ജീവനെ ത്യജിക്കണം. അത്രയുമല്ല, നാം മറ്റുള്ളവരെ അധർമ്മികളും നീചന്മാരുമാക്കുന്നു. ഓരോ മാംസഭക്ഷണം തന്നിക്കുവേണ്ട മൃഗങ്ങളെ താൻതന്നെ ഹിംസിക്കുന്നു വെങ്കിൽ അതു കുറെ ഭേദമായിരുന്നു. അങ്ങിനെയല്ലാതെ സമുദായം ആ ജോലികൾ ഒരു പ്രത്യേകം വർഗ്ഗക്കാരെക്കൊണ്ടു ചെയ്യിക്കുകയും ആ കാരണത്താൽ തന്നെ ആ വർഗ്ഗത്തേ വെറുക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഒരു വ്യവഹാര പഞ്ചായത്തിൽ (ജൂറി) ഒരു കശാപ്പുകാരൻ ഉൾപ്പെടാൻ പാടില്ലെന്നാണ് ഇംഗ്ലണ്ടിലെ സ്ഥിതി. അവൻ സ്വതന്ത്ര നിഷ്കരനാണെന്നുള്ളതാണതിനു കാരണം. അവനെ നിഷ്കരനാക്കുന്നതാർ? സമുദായംതന്നെ. നാം ആടുമാടുകളുടെ മാംസം ഭുജിച്ചില്ലെങ്കിൽ കശാപ്പുകാർ ഉണ്ടായിരിക്കുകയില്ല. അതികഠിനമായി ശരീരം കൊണ്ട് അധ്വാനിക്കുന്നവർക്കും ഭക്തന്മാരായി തീരണമെന്നില്ലാത്തവർക്കും മാത്രമേ മാംസഭക്ഷണം അനുവദിക്കാൻ തരമുള്ളൂ. നിങ്ങൾ ഒരു ഭക്തനാകണമെന്നാഗ്രഹിക്കുന്നെങ്കിൽ മാംസം ത്യജിക്കണം. ശീമയുള്ളി ഉള്ളിമുതലായ ഉത്തേജകങ്ങളായ ഭക്ഷ്യങ്ങളും ദർശനാർഹമായ സാധനങ്ങൾ * തുടങ്ങിയവയും ഭക്ഷിക്കരുത്.

(തുടരും)

ശ്രീമാതൃദേവി

(ഒരു സേവകൻ)

ഞങ്ങൾ ചിലർ ക്രിസ്തുമസ്സുവധിക്കു മാതൃദേവിയെ ദർശിക്കാനായി ഷില്ലിങ്ങിൽനിന്നു കൽക്കട്ടായിൽവന്നു. അവിടെ വന്നതിന്റെ അടുത്തദിവസം ഏകദേശം ൧൧ മണിക്കു ബാഗ്ബസറിൽ ഉദം

* ഭർമ്മനിയിൽ ഉപയോഗിക്കുന്ന ഒരു തരം ചട്ടിണി.

ബോധന ആഹ്വീസിലേ മാതൃവേനത്തിൽ വെച്ച് മൺമഥ ഡിസംബർ ൩൧-ാംതീയതി മാതൃദേവിയുടെ ദിവ്യചരണങ്ങൾ ഭരിച്ചു. ഓരോരുത്തരായി നമസ്കരിച്ചതിൽപിന്നീട് ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നതിനു മുമ്പുതന്നെ മാതൃദേവിപറഞ്ഞു വരിക! കേന്തെ! ഞാൻ നിങ്ങൾക്കുവേണ്ടിയാണ് ഇത്രനാളായി ഇരിക്കുന്നത്. ആഹാ നിങ്ങൾ എത്രകഷ്ടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. അപ്പോൾ എന്റെ പുറകിൽ നിന്ന് എന്നേക്കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവന്നവരിൽ ഒരാൾ “നമസ്കരിക്കുക” എന്നു പറഞ്ഞു. ഞാൻ തൽക്ഷണം നമസ്കരിച്ചു പ്രണാമനന്തരം എന്റെ കൂട്ടുകാരിൽ ഒരാൾ പറഞ്ഞു “മാതൃദേവി താനേതന്നെ ഇവനിൽ ഉപചെയ്തു” മാതൃദേവിപറഞ്ഞു “അതെന്തുകേന്തെ! അച്ഛൻ എന്റെ സന്താനമാണ്, സന്താനത്തോടും ഉപചെയ്യുന്നുണ്ടോ. മാതാവിന്റെ മനസ്സ് സന്താനങ്ങളേക്കുറിച്ച് തപിക്കുന്നതുപോലെ മറുവല്ലതുമുണ്ടോ, ഞാൻ പൂജകഴിച്ചു കഴിഞ്ഞു. ഇന്നു താമസിക്കുക! നാളെ രാവിലെ എന്റെ പൂജക്കുമുമ്പിൽ ഇവിടെ വരിക!” എന്റെ കൂട്ടുകാർ ഓരോരുത്തരായി നമസ്കരിച്ച് വെളിയിലിറങ്ങിയതിൽപിന്നീട് ഞാൻ മരപ്പാവപോലെ നമസ്കരിച്ചു അവരേ അനുഗമിച്ചു. അടുത്തദിവസം എന്റെ സ്നേഹിതന്മാരിൽ ചിലർ എന്നേക്കൂട്ടിച്ചുകൊണ്ട് ബാഗ്ബസാറിലേ അന്നപൂർണ്ണാഷ്ടമിയിൽ സ്നാനംചെയ്യിച്ചശേഷം ഉദ്ബോധനഭവനത്തിൽ ചെന്നുചേർന്നു. മാതൃദേവി അപ്പോൾ കളിച്ചിട്ടില്ല. ഞങ്ങളേ കണ്ടമാത്രയിൽ അമ്മ പറഞ്ഞു, “വന്നുകഴിഞ്ഞോ! നിങ്ങൾ ഭഗവാന്റെ മന്ദിരത്തിൽ നമസ്കരിച്ച് കൂട്ടിയേ അവിടെ ഇരുത്തിയിട്ട് താഴെ വരിക! ഞാൻ കളികഴിഞ്ഞുവരാം” ഇത്രയും പറഞ്ഞിട്ട് അമ്മ സ്നാനത്തിനായിപോയി. ശ്രീരാമകൃഷ്ണദേവനേ നമസ്കരിച്ചതിൽ പിന്നീട് സ്നേഹിതന്മാർ എന്നെ ഭഗവാന്റെ മന്ദിരത്തിൽ ഇരുത്തി ഓരോരുത്തരായി താഴെ ഇറങ്ങി. ഞാൻ ഏകാകിയായി ഭഗവാന്റെ മന്ദിരത്തിൽ മൌനമായിരുന്നു. വളരെയെല്ലാം ചിന്തിക്കാൻ തുടങ്ങി ഇങ്ങിനെ വിചാരിച്ചു ഇത്രമനോഹരവും ശാന്തിപൂർണ്ണവുമായ സ്ഥലം ഞാൻ ഒരിക്കലും കണ്ടിട്ടില്ല. ഇതുപോലെ ഒരു സ്ഥലം ലോകത്തിലുണ്ടായിരിക്കുമെന്നും തോന്നുന്നില്ല. ഇതു സാക്ഷാൽ വൈകുണ്ഠമോ” ഇടയ്ക്കിടക്കു ശ്രീരാമകൃഷ്ണദേവന്റെ സിംഹാസനത്തിൽ ദൃഷ്ടിപതിഞ്ഞു ഇപ്രകാരം വിചാരിച്ചു, “ഇദ്ദേഹം സാക്ഷാൽ വൈകുണ്ഠേശ്വരനോ! പതിതപാവന! ദീനബന്ധോ! ഭഗവൻ!” ഇങ്ങിനെയെല്ലാം ചിന്തിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ അമ്മ കളികഴിഞ്ഞു അവിടെ പ്രവേശിച്ചു, അമ്മയേ കണ്ടമാത്രയിൽ ഞാൻ ഒരുവിധം ബാഹ്യബോധത്തുമായി. അമ്മ നിശ്ശബ്ദം പൂജയ്ക്കിരുന്നു. പൂജാനന്തരം എന്നേ തന്റെ വാമപാശപത്തിയിൽ മന്ത്രോപദേശവും മറുചില ഉപദേശങ്ങളും നൽകി. പിന്നീട് ഭക്ഷിക്കുകൊടുത്തശേഷം എഴുന്നേൽക്കാൻഭാവിച്ചപ്പോൾ

ധമുള്ള ചിന്തകളോടുകൂടിയാണ് വാസസ്ഥലത്തേക്കു മടങ്ങിയത്.

അടുത്തദിവസം (ജനുവരി ൨൯) ഏകദേശം നാല് മണിയ്ക്ക് ബാംഗ്ലൂർ മാത്തിൽചെന്നു. താഴത്തെ മുറിയിൽ പുഷ്പപാദനായ ശ്രീ ശാരദാനന്ദസ്വാമിയെ ഞങ്ങൾ നമസ്കരിച്ചു അവിടെ ഇരുന്നു. അദ്ദേഹം എന്റെ സ്നേഹിതന്മാരോടും ശ്രീ രാമകൃഷ്ണമിഷൻ (Life members) നേരം ബന്ധിച്ചുള്ള നിയമങ്ങൾ പറഞ്ഞു മനസ്സിലാക്കി. പിന്നീട് ശ്രീരാമകൃഷ്ണമിഷൻ എപ്രകാരം ഉന്നതിലഭിക്കുമെന്നും അതിൽ ഞങ്ങളുടെ കാരോരുത്തരുടേയും കർത്തവ്യമെന്തെന്നും മറ്റും എന്റെ സതീർത്ഥന്മാരെ പറഞ്ഞു മനസ്സിലാക്കി. അദ്ദേഹം പറഞ്ഞതീതിയിൽനിന്ന് ഈ ഒരു ചിന്തയിൽ അദ്ദേഹം നിമഗ്നനായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നുവെന്നുതോന്നി. വെറും ലൈകീകന്മാരുടെ ചിന്തകളിട്ടുണ്ട്. ഇപ്പോഴും കാണുന്നുമുണ്ട്. എന്നാൽ ശാരദാനന്ദസ്വാമിയുടെ ചിന്ത അതിഭിന്നമാണ് എത്രമടക്കു് അധികമായിരുന്നുവെന്നുള്ളതിന്നു് കണക്കാക്കാൻ ആരേക്കാണ്ടു സാധിക്കും. ആ സമയം ബലരാമബാബുവിന്റെ ഭവനത്തേ ഭാഗം ചെയ്ത് അതിൽ കൂടി റോഡു വെട്ടാൻപോകുന്നതുകേട്ടു് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു “ആവശ്യപ്പെട്ടാൽ നിങ്ങളേ അറിയിക്കാം. അപ്പോൾ നിങ്ങൾ ഒരു ഹജി എല്ലാവരേക്കാണ്ടും ഒപ്പിട്ടുവിച്ചു അയച്ചുതരണം” ഇതു് അദ്ദേഹം വളരെ താല്പര്യത്തോടു കൂടി പറഞ്ഞതിനാൽ എന്റെ സ്നേഹിതന്മാർ കേട്ടമാത്രയിൽ അത്ഭുതം വ്യാകുലരായി അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആജ്ഞ പാലിക്കുവാൻ കഴിയുന്നത്ര ശ്രമിക്കാമെന്നു വാക്കുകൊടുത്തു. അപ്പോൾ ശാരദാനന്ദസ്വാമി അമ്മയേ നമസ്കരിച്ചിട്ടുവരാൻ ആജ്ഞാപിച്ചു. മുകളിൽ ചെന്നു അമ്മയേ നമസ്കരിച്ചതിൽപിന്നീടു് അവർ എന്റെ സതീർത്ഥന്മാരോടു് കാരോരുത്തരോടും സംസാരിക്കുകയും ഇപ്പോഴും മേലിലും അവരവരുടെ ആവശ്യമനുസരിച്ചു നേരമായ ആശ്വാസവും സ്നേഹപൂർണ്ണമായ ഉപദേശവും നൽകി അമ്മയുടെ ഈ വാക്കുകൾ കേട്ടു് ഹൃദയത്തിൽ അതിയായ ഒരു വ്യാകുലതവന്നു. അവിടെനിന്നും എഴുന്നേൽക്കാൻ തീരെ ഇഹയില്ലാതായി. എന്നാൽ എന്റെ സ്നേഹിതന്മാർ നമസ്കരിച്ചു് യാത്ര പറഞ്ഞപ്പോൾ നിഷ്പന്ദനായി അശുപൂർണ്ണനായതങ്ങളോടുകൂടി നിശ്ശബ്ദം അമ്മയേ നമസ്കരിച്ചെണ്ണിററപ്പോൾ അവർ പറഞ്ഞു എന്താകത്തേ! ഇനിയും എത്രപ്രാവശ്യം കാണാം എന്നല്ലാം സംസാരിക്കാം. പിന്നീടു് ശാരദാനന്ദസ്വാമിയേ കണ്ടു വന്നിട്ടു ഭവനത്തിലേക്കു മടങ്ങി കഷ്ടാന്തരത്താൽ അടുത്ത രണ്ടുദിവസവും എനിക്കു അമ്മയേക്കാണാൻ പോകുന്നതിന്നു സാധിച്ചിട്ടു.

൧൯൧൫ ആഗസ്റ്റ് ൨൨ മാസത്തിന്റെ മദ്ധ്യഘട്ടത്തിൽ രണ്ടാംപ്രാവശ്യം അമ്മയുടെ ചരണഭർജനം സാധിച്ചു. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ ഗവണ്മെൻറാഫീസിൽ സ്ഥിരമല്ലാതെ വളരുന്നാൾ

ജോലിയെക്കുറിച്ച് ചിന്തിച്ച് പെട്ടെന്നു വേലപോയി. അപ്പോൾ എന്റെ സുതീർത്ഥന്മാരുടെ ഉപദേശത്താൽ ഞാൻ ഷിപ്പിങ്ങിൽ നിന്നും കൽക്കത്തായിൽ ബാഗ്ബസാർ മാത്തിൽ അമ്മയുടെ അടുക്കൽനിന്നും അനുഗ്രഹവും ഉപദേശവും ഗ്രഹിക്കുന്നതിനായിവെന്നു. മാത്തിൽ എത്തിയപ്പോൾ അമ്മ ജയരാമവാടിയിലാണെന്നു കേട്ടു മനസ്സിൽ അതിയായ സങ്കടം തോന്നി. ഷിപ്പിങ്ങിൽനിന്നും ഏകനായി കൽക്കട്ടായിൽ എത്താൻ സാധിച്ചസ്ഥിതിക്ക് ജയരാമവാടിയിൽ പോകാനെന്നാണ് ഭയമെന്നു തോന്നി. ഈവിധമുള്ള വിചാരപരമ്പരകളാൽ അസ്ഥിരനായിട്ട് ശ്രീ ശാരദാനന്ദസ്വാമിയോടും വഴിയേപ്പറ്റിപ്പോയി. അപ്പോൾ അതർത്ഥമിയും ദയാർദ്രനായിട്ട് സ്വാമിജി പറഞ്ഞു ഇത്ര ഉദാസനായിട്ട് കാൽമിട്ടു വളരെ ദൂരത്തു നിന്നുപോകുന്നത്, ഇന്ന് വിശ്രമിക്കുക! നാളെ വല്ലവരേയും സൗകര്യത്തന്നെ കണ്ടുകിട്ടിയാൽകൂടെ അയയ്ക്കാം അങ്ങനെ ആയാൽ നിങ്ങൾക്കു വലിയ ബുദ്ധിമുട്ടുണ്ടാകയില്ല. വഴി വളരെ ദുർഗ്ഗമാണ്. വിശേഷിച്ചും ഇപ്പോൾ; അല്പംകഴിഞ്ഞു ഞാൻ താമസസ്ഥലത്തേക്കു തിരിച്ചു. അടുത്തദിവസം സ്വാമിയുടെ അടുത്തു ചെന്നപ്പോൾ അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു വന്നോ വളരെ നന്നായി. ഞാൻ നിങ്ങളുടെ കാര്യം ഇദ്ദേഹത്തിനോടു പറഞ്ഞുകഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ഇദ്ദേഹവും ജയരാമവാടിയിലേക്കു പോകുന്നു. നിങ്ങൾ ഇദ്ദേഹത്തോടുകൂടി പോകുക! യാതൊരു അസൗകര്യവും ഉണ്ടാകയില്ല. അപ്പോൾ വളരെ ആനന്ദംതോന്നി. ഇങ്ങനെ വിചാരിച്ച സ്വാമിജി എനിക്ക് ഒരു കൂട്ടുകാരനേയും ഉണ്ടാക്കിത്തന്നല്ലോ. എന്തൊരുദയ ഞാനും കൂട്ടുകാരനും പിന്നീട് വണ്ടിയിൽ കയറി വെള്ളവുംചെളിയും നിറഞ്ഞ ദുർഗ്ഗമാർഗ്ഗത്തിൽകൂടി യാത്ര ചെയ്തു അമ്മയുടെ ഭവനത്തിൽഎത്തി. ഞങ്ങളേക്കണ്ടമാത്രയിൽ അമ്മ പറഞ്ഞു. ഇവർ എത്രകഷ്ടപ്പെട്ടുവന്നിരിക്കുന്നു. നിങ്ങൾ ഇത്രകഷ്ടപ്പെട്ട് എന്തിനാവുന്നു. ഇന്ന് ഞാൻ നിങ്ങളേപ്പറ്റി ആലോചിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയായിരുന്നു. ഞങ്ങൾ ഒരു മരപടിയും പരയാതെ വിനീതരായി നമസ്കരിച്ചു വെളിയിൽ ചെന്നിരുന്നു. അല്പംകഴിഞ്ഞു ആഹാരം കഴിച്ചു നിദ്രചെയ്തു. പിറ്റേദിവസം എന്റെ കൂട്ടുകാരൻ എന്നേ അറിയിക്കാതെ അമ്മയേക്കണ്ട യാത്രപറഞ്ഞു. എന്നോടു യാത്രപറഞ്ഞപ്പോൾ എന്നേക്കൂടി വിളിക്കാതെ തന്നെ അമ്മയുടെ സന്നിധിയിൽ പോയതു് എന്തെന്നു ഞാൻ ചോദിച്ചു. അതിന് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞ മരപടി എന്തു ചെയ്യാം ഒരു ബ്രഹ്മചാരി എന്നേ വിളിച്ചുകൊണ്ടുപോയി. അപ്പോൾ നിങ്ങളേക്കണ്ടില്ല. എന്നായിരുന്നു. കഠോനേരം കഴിഞ്ഞു ഒരു സന്യാസിയാണ് എന്നു അമ്മയുടെ മുഖിൽ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി. ഞാൻ ഒന്നു പായുന്നതിന്നു മുൻപാണു അമ്മ പറഞ്ഞു ജോലിപോയി അതുകൊണ്ടേത്? ഇത്ര ദൂരത്തിൽനിന്നു പ

ണം ചിലവാക്കി ഇവിടെ വരേണ്ടതില്ലായിരുന്നു. ഇവിടെ ഇപ്പോൾ ജനങ്ങൾക്ക് വളരെ കഷ്ടതയാണു്. ശരണിനോടു് (ശാരദാനന്ദജി) ചോദിച്ചിട്ടാണൊ വന്നതു്” “അതേ എന്തൊരു പരാജയം. “അദ്ദേഹം തന്നെയാണു്” ഒരാളിനേക്കൂട്ടകാരനായിട്ടുള്ളതും. അമ്മേ! കുറെ വർഷങ്ങളായി ജോലിയിലിരിക്കുകയായിരുന്നു. ആഫീസിൽ എന്റെ ന സതീതൃന്മാരും ഉണ്ടായിരുന്നു. അവരോടുകൂടി വർത്തമാനം പറഞ്ഞു് വളരെ ആനന്ദമായി കഴിഞ്ഞിരുന്നു. ജോലി പോയതുകൊണ്ടു് വളരെ വിഷമം തോന്നുന്നു. രണ്ടു ദിവസത്തേക്കു് രണ്ടുനേരവും ഭക്ഷണം കിട്ടിയാൽ മൂന്നുദിവസം വളരെ ബുദ്ധിമുട്ടായി കഴിയുന്നു. അതുകൊണ്ടു് ഒരു സ്ഥിരമായ ജോലികിട്ടാൻ അനുഗ്രഹിക്കണം.” അമ്മ പറഞ്ഞു. “ശുദ്ധാത്മാക്കൾക്കു് അല്പം കഷ്ടങ്ങൾ ഇരിക്കത്തന്നെ ചെയ്യും”. അതുകൊണ്ടു്? വീണ്ടും അതിനേക്കാൾ നല്ല ജോലികിട്ടും. അതിനായിട്ടു് ഇത്ര വ്യാകുലപ്പെടുന്നതെന്തിനു്? ഇതുകേട്ടു ഞാൻ ആശ്ചര്യപ്പെട്ടു് ഇങ്ങനെ വിചാരിച്ചു. “ഇതെന്തു്? ആ ജോലിക്കുതന്നെയാണൊ ഞാൻ ഇത്ര കഷ്ടപ്പെട്ടു വന്നതു്” വീണ്ടും അശുപുണ്ണമായ നയനങ്ങളോടുകൂടി ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു “വേണ്ട, വേണ്ട, എനിക്കു സ്ഥിരമായ ജോലി തന്നെ നൽകണം. ഉടൻ അമ്മ പറഞ്ഞു. “ഇപ്പോൾ നിനക്കു സ്ഥിരമായ ജോലി തരികയില്ല. അതുകൊണ്ടു്നി എത്രാവശ്യം. ഭാര്യ പുത്രാദികളെ പരിപാലിക്കാനുള്ളവർക്കു് സ്ഥിരമായ ജോലി ആവശ്യമായിട്ടുള്ളതു്. നിനക്കു എന്താണു് കറവു്, ഇതിനേക്കാൾ നല്ല ജോലികിട്ടിയാൽ മതിയല്ലോ” ഇതിന്നു ഞാൻ മറുപടി പറഞ്ഞു. “എപ്പോൾ ജോലികിട്ടും, എത്രനാൾ കാക്കണം ആർക്കറിയാം” അമ്മ പറഞ്ഞു “ഇവിടെ നിന്നും മടങ്ങിയെത്തിയാൽ അധികം താമസിയാതെ ഇതിനേക്കാൾ നല്ല ജോലികിട്ടും” പിന്നീടു ജപല്യാനങ്ങളെക്കുറിച്ചും എന്റെ ഭാവിയെപ്പറ്റിയും ചില ഉപദേശങ്ങൾ നൽകി. ഞാൻ അന്നുതന്നെ ആഹാരം കഴിഞ്ഞു യാത്രയായി. ഷില്ലങ്ങിൽ എത്തി രണ്ടു ദിവസം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ മുമ്പിലത്തേതിൽ മൂന്നുമടക്കു കൂടുതൽ ശമ്പളമുള്ള ഒരു ജോലികിട്ടി.

(തുടരും)

നമ്മുടെ താൽക്കാലിക ധനസ്ഥിതിയുടെ

ഹിന്ദു ധർമ്മോദ്ധാരണവും.

(തുടർച്ച)

മുൻപക്കങ്ങളിൽ വേഗത്തിൽ ധനസ്ഥിതിയിൽ അഭിവൃദ്ധി പ്രാപിച്ച രണ്ടു യൂറോപ്പിലെ രാജ്യങ്ങളുടെ കഥ പറഞ്ഞല്ലോ. ഇപ്പോൾ നമ്മുടെ സ്ഥിതിക്കു എല്ലാവിധത്തിലും ഏറ്റവും സമീപമുള്ള ഒരു പൗരസ്ത്യരാജ്യം ഭരണകർത്താക്കന്മാരുടേയും ബഹുജനങ്ങളുടേയും മഹാത്യാഗരൂപമായ ഒരു പ്രയത്നം കൊണ്ട് മുമ്പതു വർഷത്തിനുള്ളിൽ വിദ്യാഭ്യാസത്തിലും യുദ്ധശക്തിയിലും രാജ്യത്തിലെ പ്രവർത്തനശക്തിയിലും സമ്പത്തിലും സ്ഥൂലപദാർത്ഥങ്ങളെപ്പറ്റിയുള്ള ശാസ്ത്രചർച്ചയിലും യൂറോപ്പിലെ രാജ്യങ്ങൾക്കു സമാനമായ സ്ഥാനം പ്രാപിച്ചിട്ടുള്ള കാര്യം വിവരിക്കാൻപോകുന്നു. ജപ്പാൻ രാജ്യത്തെപ്പറ്റിയാണു പറയുന്നത്. ജപ്പാൻ ഒരു വലിയ ദ്വീപം-അനേകം ചെറിയ ദ്വീപുകളായി മിന്നിനിന്നതായി കിടക്കുന്ന ദേശം. ജനസംഖ്യ അഞ്ചുകോടി. ബംഗാൾ ദേശത്തിന്റെ ജനസംഖ്യയിൽ സ്വല്പം കുറവ്. ഇരുനൂറു അഗ്നിപർവ്വതങ്ങൾ ഉണ്ട്. അവയിൽ ൫൦ എണ്ണം ഇപ്പോൾ അഗ്നിധൂമവും ഇടയ്ക്കിടെ വർഷിച്ചു കൊണ്ടിരിക്കുന്നതിനാൽ ഭൂകമ്പം എന്നും ഉണ്ടാകുന്നതു ഒരു സാധാരണ സാഭവമത്രേ. ദിവസം ശരാശരി നാലുഭൂകമ്പം വീതം ഉണ്ടാകുന്നുണ്ടെന്നു കണക്കാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ൧൦, ൧൫ വർഷത്തിൽ ഒരിക്കൽ ഒരു വലിയ ഭൂകമ്പം ഉണ്ടായി അസംഖ്യം ജനങ്ങൾ മരിക്കുന്നു. എന്നാൽ ഈ അഗ്നിപർവ്വതങ്ങൾ ജാഗ്രത്താകുമ്പോൾ അവയിൽ നിന്നു പ്രവഹിക്കുന്ന ദ്രവമായിതീർന്നു പാറകളുടെയും മറ്റും ശക്തികൊണ്ടു ഭൂമിക്കു ധാന്യസമൃദ്ധി ലഭിക്കുന്നു. പുറം ഉള്ള സമുദ്രത്തിൽ ഭക്ഷണത്തിനു ഉപയുക്തമായ അനേകം മത്സ്യങ്ങൾ ഉള്ളതിനാൽ പോഷണ ശക്തിയേറിയ ആഹാരം ജനങ്ങൾക്കു സുലഭം. പ്രധാനം നെല്ല് റിപ്പോർട്ടും മത്സ്യവും തന്നെ. എന്നാൽ അരിവെപ്പിൽ സ്വല്പം വ്യത്യാസം ഉണ്ട്. നമ്മെപ്പോലെ അധികം വെള്ളം വച്ചു വാർത്തു പോരിന്റെ പോഷണശക്തി കളയുന്നില്ല. വേകാൻ മാത്രം ആവശ്യമുള്ള ജലം ചേർത്ത് അടുപ്പു ആവി കൊണ്ടു വെക്കുന്നു. അധികം പോഷണ ശക്തിയുള്ള ഒരുതരം പയറു ഇവർ ഉപയോഗിക്കുന്നു. ഭാരതത്തിലെപ്പോലെ അവർക്കു ജാതിഭേദം പ്രബലമായിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ പ്രധാനജാതിക്കു തിരുമാണ, ബ്രാഹ്മണർ ഇല്ല ഇല്ല, ക്ഷത്രിയർ കൃഷിക്കാർ തൊഴിൽക്കാർ കച്ചവടക്കാർ,

അസ്പഷ്ടമായ താഴ്ന്ന ജാതിക്കാർ ഇതാണു ജപ്പാനിലെ ജാതി ഏർപ്പാട്. എന്നാൽ അഗ്രസ്ഥാനം അലങ്കരിക്കുന്ന ക്ഷത്രിയർ ഏറ്റവും ഉച്ചമായ ക്ഷത്രിയാദർശം അവരുടെ ജീവിതത്തിൽ സഭാ പരിപാലിച്ചു വരുന്നു. ജപ്പാനിലെ വിദ്യാഭ്യാസരീതികൾ ഗ്രാമി പ്തനായി ഭാരതത്തിൽ നിന്നും ഈയിടെ പോയിരുന്ന ഒരു വലിയ ഉദ്യോഗസ്ഥൻ അനേകം പള്ളിക്കൂടങ്ങളിൽ ചെന്നു കുട്ടികളോടു “നിങ്ങളുടെ വലിയ ആഗ്രഹം എന്താണു” എന്നു ചോദിച്ചു. അത്യാശ്ചര്യം ജനിപ്പിച്ച ഒരു മറുപടിയാണു അയാൾക്കു എല്ലാ സ്തോഭംകിട്ടിയതു്. “എന്റെ രാജ്യത്തിന്റെ ശ്രേയസ്സിനും എന്റെ ശ്രേയസ്സിനും വേണ്ടി ഹ-വത്തിച്ചു” എന്റെ പ്രാണനാശം വരുത്തുന്നതിനു ഒരു സൗകര്യം കിട്ടണം. ഇതാണെന്റെ വലിയ ആഗ്രഹം” ഇതു വെറുംവാക്കല്ലെന്നു് ജപ്പാൻ കാരുടെ ചരിത്രം സർവ്വമാ ഉൽഘോഷിക്കുന്നുണ്ടു്. ഏകദേശം ൨൫ കൊല്ലം മുമ്പു് ജപ്പാൻകാരും പ്രാബല്യമേറിയ രാഷ്ട്രാക്കാരും തമ്മിൽ ഉണ്ടായ യുദ്ധത്തിൽ ജപ്പാൻകാർ കാണിച്ച ശൌര്യവും പരാക്രമവും ത്യാഗവുംകണ്ടു ലോകം വിസ്മയിച്ചുപോയി. കഴിഞ്ഞ മഹായുദ്ധത്തിൽ ഇംഗ്ലീഷുകാർ സ്വപ്നത്തിൽകൂടി വിചാരിക്കാത്ത സാഹസകൃത്യങ്ങൾ ജപ്പാൻകാർ അപ്പോൾചെയ്തു. ജപ്പാൻ രാജ്യത്തിനു് എതിരായി രാഷ്ട്രാക്കാർ സ്ഥാപിച്ച പ്രധാനതുറമുഖം പോർട്ട് ആർതർ എന്ന തുറമുഖമായിരുന്നു. ഈ തുറമുഖത്തിൽത്തന്നെ രാഷ്ട്രാക്കാരുടെ യുദ്ധക്കുപ്പുകൾ കിന്നേതു്. ഈ തുറമുഖത്തിൽനിന്നും വെളിയിൽ വൻകടലിൽ ഇറങ്ങാനുള്ള വഴി ജപ്പാൻകാർ അടച്ചു മുദ്ര വച്ചു. തുറമുഖം മുദ്രവയ്ക്കു എന്നതു് തുറമുഖത്തിൽനിന്നും വെളിയിൽ പോകുന്നവഴി (എല്ലാതുറമുഖങ്ങളിലും ഈ വഴി വളരെ കുടുങ്ങിയതായിരിക്കും) യിൽ അനേകം പഴയകുപ്പുകൊണ്ടുവന്നു മുക്കി വഴി അടക്കുയാണു്. ഇതു വളരെ ദുഃസാദ്ധ്യമായ ഒരു കൃത്യമാണു്. തുറമുഖത്തിന്റെ ബഹിർഭാഗംരക്ഷിക്കാൻ അവിടെചെറിയ യുദ്ധക്കുപ്പുകളും അന്തഃസമുദ്രത്തിൽ ചലിക്കാത്ത യുദ്ധക്കുപ്പുകളും സ്പർശിക്കുപോൾ പൊട്ടുന്ന ശക്തിയേറിയ “ബാംബുകളും” കൂടാതെ തുറമുഖത്തിലെ പീരങ്കികളോടുകൂടിയ കോട്ടകളുംഉണ്ടു്. ശത്രുക്കൾ സമീപത്തുവരുമ്പോൾ ഈ കുപ്പുകളും കോട്ടകളും വെടിവെപ്പിക്കും. “ബാംബുകളും” കടലടിയിൽപൊട്ടും. അതുകൊണ്ടു ഒരു തുറമുഖം മുദ്രവക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്നവർക്കു് ശ്രമം പൂത്തിയാകുന്നതിനു മുമ്പിൽതന്നെ ജീവഹാനി മിക്കവാറും നിശ്ചയംതന്നെ. മൂന്നു തവണ ജപ്പാൻകാർ ഈ തുറമുഖം മുദ്രവക്കാൻ ശ്രമിച്ചു. ആദ്യത്തെ തവണ ഈ ജോലിക്കു് ഏ നാവിക ഉദ്യോഗസ്ഥനാകും നാവികന്മാരും വേണം എന്നു ഒരു പ്രധാനഉദ്യോഗസ്ഥൻ ഉറക്കെ വിളിച്ചുപറഞ്ഞപ്പോൾ “എന്നെ അയക്കണം എന്നെ അയക്കണം” എന്നുപറഞ്ഞുകൊണ്ടു ൨൦൦൦ പേർ മുന്യോട്ടുവന്നു. ഇവരിൽനി

നും ഐ പേരെ തിരഞ്ഞെടുത്തസമയം ഈ ഉദ്യോഗസ്ഥൻ അവരോടു ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു. എനിക്ക് ൧൦൦ മക്കൾ ഉണ്ടെങ്കിൽ അവരെ നൂറുപേരയും ഈ പണിക്ക് ഞാൻ അയക്കും. അത്രയുമല്ല എനിക്ക് ഏകപുത്രൻ മാത്രമുള്ളു എങ്കിലും അവനെയും ഞാൻ ഈ പണിക്ക് അയക്കും. എന്നാൽ ഈ പ്രഥമശ്രമത്തിൽ കപ്പലുകൾ ബഹിർഭാരത്തിൽ എത്തുന്നതിനും വളരെ മുമ്പിൽത്തന്നെ റഷ്യക്കാർ മക്കിക്കളഞ്ഞു. ഈ ഐ പേരിൽ ചിലർ തിരിച്ചുവന്നു. രണ്ടാമത്തെ തവണയും ഏകദേശം ബഹിർഭാരത്തിന്നു സമീപം ചെല്ലുമ്പോൾത്തന്നെ റഷ്യക്കാർ ഈ പണിക്ക് പോയ ൫-൦ നൂ-൦ കപ്പലുകളെ മക്കിക്കളഞ്ഞു. മൂന്നാമത്ത് ജപ്പാൻകാർ ൩-൦ ൭-൦ കപ്പലുകൾ കൊണ്ടുവന്നു ശരിയായ ബഹിർഭാരത്തിൽ മക്കി ഈ വഴി സംഘർഷമായി അടച്ചു. എന്നാൽ ഈ കപ്പലുകളിൽ പോയ ജപ്പാൻകാർ എല്ലാപേരും കപ്പലിനോടുകൂടി കടലിൽമക്കി. തുറമുഖം മുദ്രവച്ചതോടുകൂടി അകത്തുകിടന്ന യുദ്ധകപ്പലുകൾകൊണ്ടും തുറമുഖംകൊണ്ടും റഷ്യക്കാർക്കും യാതൊരുപ്രയോജനവും ഇല്ലാതെ ആയി. കഴിഞ്ഞമഹായുദ്ധത്തിൽ ജർമ്മൻ തുറമുഖം മുദ്രവക്കാൻ ഇംഗ്ലീഷുകാർ ശ്രമിച്ചതേഇല്ല. യുദ്ധത്തിനെക്കാളും ഏറെയും ആപൽകരമായ ചാരവൃത്തി അംഗീകരിച്ച് ശത്രുഹസ്തങ്ങളിൽ അറിയുന്നതിനും ജപ്പാൻകാർ സാഹസം ധാരാളം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. യുദ്ധാരംഭത്തിനും ഏകദേശം ആറുമാസംമുമ്പ് യുദ്ധം മിക്കവാറും ഉണ്ടായേക്കാം എന്നു വന്ന ഘട്ടത്തിൽ പോർട്ട് ആർതർ തുറമുഖത്തിലേ ജപ്പാൻകാർക്കു സുൽ (ജപ്പാൻ കച്ചവടക്കാരുടെയും നിവാസികളുടെയും സൗകര്യത്തിനുവേണ്ടി അന്യരാജ്യത്തു താമസിച്ച ജോലികൾ നടത്തുന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥൻ) ആഫീസിലെ ഒരു ശിപായി ആറുമാസത്തെ അവധിക്കുപോയി. പകരം ഒരു നൂതനശിപായി വന്നു ആറുമാസം ജോലിചെയ്തു. എഴുത്തുകൾ കൊണ്ടുകൊടുക്കുവാനും മറ്റും റഷ്യക്കാരുടെ കോട്ടക്കുള്ളിലും റഷ്യൻ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരുടെ ഭവനങ്ങളിലും മറ്റും നദാപോകേണ്ട ആവശ്യം ഉണ്ടല്ലോ. യുദ്ധാരംഭകാലത്ത് പോർട്ട് ആർതറിലിൽ ഉള്ള ജപ്പാൻകാരെ എല്ലാം കയ്യുംബന്ധമേതും കപ്പലിൽ കയറ്റി കാർക്കു സുൽ ജപ്പാൻ രാജ്യത്തിലേക്കു തിരിച്ചപ്പോൾ ഈ ശിപായിയും കൂടി പോയി. എന്നാൽ കാർക്കു സുളിന്റെ കപ്പൽ നേരേപോയത് ജപ്പാനിലെ സർവ്വനാവിക സേനാനായകനായ ആഡ് മറൽ ടോഗെയുടെ കപ്പലിലേക്കാണ്. ഈ ശിപായിയെ ആ കപ്പലിൽ ഇറക്കിവിട്ടിട്ട് കാർക്കു സുൾ സപരാജ്യത്തിലേക്കുപോയി. ഈ ശിപായി വാസ്തവത്തിൽ ഒരു ഉയന്ന നാവിക ഉദ്യോഗസ്ഥൻ ആയിരുന്നു. റഷ്യൻ കപ്പൽ നേ നയിലെയും പോർട്ട് ആർതർ കോട്ടയിലെയും ഗ്രന്ഥതപങ്ങൾ അറിയുന്നതിനായിട്ടു ആറുമാസം ശിപായി പണിസ്വീകരിച്ച് ആഹാരവിഹാരാദികൾ എല്ലാം ഒരു ശിപായിയെപ്പോലെ പേരുമാറിത

ന്റെ യഥാർത്ഥം ആർക്കും മനസ്സിലാക്കാത്തവിധത്തിൽ ജീവിതം നയിച്ചു ഈ മഹൽകാളം നിറവേറ്റിയതാണ്. റഷ്യാക്കാർക്ക് എന്തെങ്കിലും സംശയം ഉണ്ടായാൽ ആ നിമിഷംതന്നെ അവർ ഈ ചാരനെ പിടിച്ചു കോർട്ടുമാർച്ചയ്ക്ക് വിസ്തരിച്ചു വെടിവെക്കും. ഇപ്രകാരം ഉള്ള ആശ്ചര്യജനകമായ ത്യാഗത്തിന്റെ മഹിമകൊണ്ടാണ് ജപ്പാൻകാർ അവരുടെ രാജ്യവും സഭ്യതയും നവീകരണം ചെയ്ത് യൂറോപ്പിലെ മഹാരാജാക്കൾക്ക് സമാനമാക്കിയത്. ജപ്പാനിലെ ചക്രവർത്തി ജപ്പാൻ രാജ്യം സ്ഥാപിച്ച ദേവസമാനനാരായണപുരികന്മാരുടെ നന്താനവും അവതാരവും ആണ് എന്നാണ് ജപ്പാൻകാരുടെ ദൃഢധാരണ. ഈ ദേവതുല്യനാരായണപുരികന്മാർ ഇപ്പഴം രാജ്യത്തിന്റെ നന്മ സംരക്ഷിക്കുന്നു എന്നും ഇവർ പൂർണ്ണമായി വിശ്വസിക്കുന്നു. ജപ്പാൻകാർ എല്ലാകാലത്തും ദേവാർച്ചനായ പൂജയും ബഹുമാനവും അനുസരണയും അവരുടെ ചക്രവർത്തിക്കു നൽകിവന്നു. ചക്രവർത്തിയുടെ കല്യാണം യുഗാരംഭം മുതൽ രാജ്യം ഭരിക്കുന്നു. ഇപ്പഴം ജപ്പാനിലെ തെരുവീഥികളിൽകൂടി ചക്രവർത്തി സവാരിപോകുമ്പോൾ രണ്ടുവശത്തും ഉള്ള മാളികകളിൽ ആരും ഇരിക്കയില്ല. എല്ലാപേരും ആബാലവൃദ്ധം താഴെ ഇറങ്ങിവരും ചക്രവർത്തിയെക്കാളും ഉയരെ ഇരിക്കുന്നതു മഹാപാപം എന്നാണ് ജനങ്ങൾ വിശ്വസിക്കുന്നത്. എന്നാൽ ഏകദേശം ൧൩൦൦ വർഷം ചക്രവർത്തികൾ നേരിട്ട രാജ്യഭരണം നടത്തിയില്ല. സേനാനായകന്മാർ ചക്രവർത്തിയുടെ പ്രതിനിധിയായി രാജ്യം ഭരിച്ചുവന്നു. ഇപ്രകാരം സ്വല്പകാലംമുമ്പുവരെ ൨൫൦ വർഷം ഒരു കല്യാണക്കാർ തന്നെ രാജ്യം ഭരിച്ചു ഇവരുടെ കാലത്താണ് യൂറോപ്പിൽനിന്നും മിഷ്യണറിമാർവന്നു കൃസ്തുമതപ്രചാരം നടത്തിയത്. ജപ്പാനിൽ ക്രമേണ ഏകദേശം മൂന്നുലക്ഷം ജനം ക്രിസ്തുമതം സ്വീകരിച്ചു. ഇവരിൽ ചില പ്രാബല്യമേറിയ പ്രഭുക്കന്മാരും ഉണ്ടായിരുന്നു. ഈ മിഷ്യണറിമാർ രാജ്യകാര്യങ്ങളിൽ പ്രവേശിച്ചു രാജ്യത്തിന്റെ സ്വാതന്ത്ര്യം നശിപ്പിച്ച് സ്വയന്തിനു കീഴടക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്നു എന്ന രഹസ്യം ജപ്പാനിലെ സൂക്ഷ്മദൃഷ്ടിയുള്ളവർ പ്രധാനമന്ത്രിയായി ചുമത്തി അന്വേഷണം കൊണ്ടു "ഇത് വാസ്തവമാണ്" എന്നു മനസ്സിലാക്കി ഭരണകർത്താക്കൾ മിഷ്യണറിമാരെ നാടുകടത്തി കൃസ്തുമതവും ബഹിഷ്കരിച്ചു. പിന്നീട് ൨൫൦-വർഷം യൂറോപ്യന്മാർക്കു അവരുടെ പ്രഭവശൗനധം നൽകിയതെ ഇല്ല. സ്വെയിൻകാരുടെ ശത്രുക്കളായ ലന്തക്കാർക്കുമാത്രം ഒരു വളരെ ചെറിയ ദ്വീപിൽ താമസിച്ചു കച്ചവടം നടത്താൻ അനുവാദം കൊടുത്തു. ജപ്പാൻകാരും യൂറോപ്പിലും അമ്മേരിക്കയിലും പോകരുതെന്ന് ഒരു നിർബന്ധനിയമവും ഏർപ്പാട് ചെയ്തി. എന്നാൽ ഈ കാലത്ത് ജപ്പാനിൽ സമ്പൽസമൃദ്ധിയും ക്ഷത്രിയ ആദർശം അനുസരിച്ചുള്ള വിദ്യാഭ്യാസവും സമുദായനീതിയും വളരെ ദൃഢമായി സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടു. പ്രഭുക്കന്മാരുടെ ശക്തിവ

ലിപ്പിച്ച അവാർ അനേകം ഭടന്മാരെ അനുചരന്മാരായി യുദ്ധത്തിന് പരിശീലിപ്പിച്ചു പ്രതിനിധിയായ സേനാനായകൻ പ്രഭുക്കന്മാരെ ഒരു വിധത്തിൽ കീഴടക്കി ഇവർ ആണ്ടിൽ ഒരു മാസം തലസ്ഥാനനഗരത്തിൽ താമസിക്കണം എന്ന നിർബന്ധം ഏല്പിച്ചു. ഇങ്ങിനെ പാശ്ചാത്യരാജ്യങ്ങളെ ബഹിഷ്കരിച്ചുരിക്കുമ്പോൾ കൊല്ലവർഷം ൧൦൩൦-ാമാണ്ടു ഒരു ചെറിയ അമ്മേരിക്കൻകപ്പൽ നേനറന്നു നിർബന്ധിച്ചു് ഏ-വ-ജപ്പാൻതുറമുഖങ്ങളെ ഏകീകൃതമാക്കി കച്ചവടത്തിനു തുറപ്പിച്ചു. അപ്പോൾ രാജ്യഭരിച്ച സമത്വനായ മന്ത്രിക്ക് ഒരു ചെറിയ യുദ്ധംകൊണ്ടു് പാശ്ചാത്യന്മാരോടു എത്രക്കാൻ ജപ്പാൻകാക്കു് കെല്ലില്ലെന്നു മനസ്സിലായി. അപ്പോൾ ഒരു നവ്യോദ്ധവടി ചെയ്തിട്ടു് ഉടനെതന്നെ പാശ്ചാത്യരീതിയിൽ നാവികവകുപ്പും സേനയും സ്ഥാപിക്കാൻ ഉള്ള ശ്രമങ്ങൾ തുടങ്ങി. യുദ്ധക്കന്മാരെ യൂറോപ്പിലും അമ്മേരിക്കയിലും സംഭർശനത്തിനും അഭ്യസനത്തിനും അയച്ചു. ഈ പ്രവൃത്തി പ്രഭുക്കന്മാരും അനുസരിച്ചു് അവരുടെ അനുചരന്മാരിൽ ചിലരും അന്യരാജ്യങ്ങളിലേക്കു പോയി. ഇവർ ഒരു കൊല്ലം കഴിഞ്ഞു തിരിച്ചുവന്നപ്പോൾ പ്രമാണികളും പ്രഭുക്കന്മാരും യഥാർത്ഥസ്ഥിതിഗ്രഹിച്ചു് പാശ്ചാത്യരീതി അനുസരിച്ചു് വിദ്യാഭ്യാസവും യുദ്ധക്രമവും രാജ്യഭാരരീതിയും ഏല്പിച്ചുത്താതെ യൂറോപ്യന്മാരോടു എത്രക്കാൻ സാധിക്കയില്ല എന്നും അതിലേക്കായി സാക്ഷാൽ ചക്രവർത്തിതന്നെ വീണ്ടും രാജ്യഭാരം കയ്യേൽക്കണം എന്നും തീർച്ചയാക്കി. കൊല്ലവർഷം ൧൦൪൩-ാമാണ്ടു് ദുഷ്കീമാസത്തിൽ സേനാനായകൻ തന്റെ സകല അധികാരങ്ങളും ചക്രവർത്തിയെ തിരിച്ചു ഏൽപ്പിച്ചു് ചക്രവർത്തി മുൽസഫിത്തൊ രാജ്യഭാരം തുടങ്ങി. പ്രഭുക്കന്മാരും അവരുടെ സേനകളും അധികാരങ്ങളും വഴിയെ കയ്യൊഴിഞ്ഞു. പാശ്ചാത്യരീതി അനുസരിച്ചുള്ള പരിഷ്കാരവും ആരംഭിച്ചു. ഇപ്രകാരം ൧൦൪൩-ാമാണ്ടാണു ജപ്പാൻകാരുടെ നവീനയുഗാരംഭം. അവരുടെ നവീനസംവത്സരം (വേജിവർഷം) അന്നു മുതൽ കണക്കാക്കുന്നു. ഉടൻതന്നെ യൂറോപ്പിലും അമ്മേരിക്കയിലും ഒരു കമ്മീഷൻ അയച്ചു് അവർ എല്ലാദിക്കും സഞ്ചരിച്ചു ഇന്നു വിഷയങ്ങൾ ഇന്നു രാജ്യത്തിൽ നിന്നും അഭ്യസിക്കണം എന്ന ഒരു വ്യവസ്ഥ ചെയ്തു സകല സാഗതികളും സകലവിഷയങ്ങളും ഇംഗ്ലണ്ടിൽ നിന്നും അഭ്യസിക്കാൻ മാത്രം ശീലിച്ചിട്ടുള്ള ഭാരതീയർക്കു ഈ കമ്മീഷൻ തീർച്ചയായും കണ്ണുതുറക്കുന്നതാണു്. നേനാപടനയും യുദ്ധക്രമവും വൈദ്യശാസ്ത്രവും ആരോഗ്യശാസ്ത്രവും ബഹുജനങ്ങളുടെ ആരോഗ്യസംരക്ഷണ ഏല്പാടുകളും വിദ്യാഭ്യാസരീതിയും പൊതുവേ പാശ്ചാത്യശാസ്ത്രങ്ങളും ജർമ്മനിയിൽ നിന്നും അഭ്യസിക്കാനാണു തീർച്ചയാക്കിയതു്. നാവിക വകുപ്പു ഇംഗ്ലണ്ടിൽ നിന്നും കച്ചവടമാർഗ്ഗങ്ങൾ ഇംഗ്ലണ്ടിൽ നിന്നും അമ്മേരിക്കയിൽ നിന്നും

ഹിക്കണം എന്നും നിയമശാസ്ത്രം ഫ്റാൻസിൽനിന്നും (സകല നിയമങ്ങളും ഏകോപിച്ചു് നെപ്പോളിയൻ ചക്രവർത്തിയുടെ ആ ജ്ഞാനസരണം നൽകിച്ചു് “കോഡ് നെപ്പോളിയൻ” സുപ്രസിദ്ധമാണല്ലോ) വേണം എന്നും തീർച്ചയാക്കി. ൧൦൪൮-ാമംണ്ട ജപ്പാൻ ഗവണ്മെൻറ് വിദ്യാഭ്യാസം നിർബന്ധമാക്കി. സകലജനങ്ങളും സേനയിൽ ചേർന്നു യുദ്ധകൃതം പരിശീലിക്കണം എന്ന നിയമവും ഉടൻ ഉണ്ടാക്കി. ചക്രവർത്തിയുടെ മക്കൾ കൂടി സേനയിൽ ചേർന്നു എല്ലാം പഠിക്കുന്നു. പിന്നീട് നവീനരീതിയിൽ രാജ്യഭാരകൃതവും ഭരണം നടത്താനുള്ള ജനങ്ങളുടെ പ്രതിനിധി സഭയും സ്ഥാപിക്കേണ്ട കാര്യം യൂറോപ്പിലും അമേരിക്കയിലും ചെന്നു സൂക്ഷ്മമായി പരിശോധിക്കാനായി നവീനയുഗത്തിലെ പ്രധാന പുരുഷനായ ഇറ്റാലിയൻ പ്രഭുവിനെ നിയമിച്ചു. ഇദ്ദേഹം സഞ്ചരിച്ച കാലത്തു യൂറോപ്പിലെ ഭരണമണ്ഡലത്തിൽ അർക്കനേപ്പോലെ ശോഭിച്ച ജർമ്മൻ സാമ്രാജ്യ സ്ഥാപകനായ മഹാപുരുഷൻ ബിസ്മാർക്കിനെ കണ്ടിട്ടു അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉപദേശം അനുസരിച്ചു ജർമ്മൻ രീതിയിൽ രാജ്യഭാരകൃതം പാർലമെന്റ സഭയും ഏർപ്പെടുത്തി. ഈ മാതിരി രാജ്യഭാരകൃതത്തിൽ ചക്രവർത്തിക്കു പ്രേമവും ധാരാളം ഉണ്ടു്. ഇപ്രകാരം പ്രബലമെറിയ ഭരണശക്തി രാജാവിനു നൽകിയില്ലെങ്കിൽ വലിയ ഭേദഗതികളും പരിഷ്കാരവും വേഗത്തിൽ നടപ്പിൽ വരുത്താൻ സാധിക്കയില്ല എന്നായിരുന്നു മഹാഭരണ വീദഗ്ദ്ധനായ ബിസ്മാർക്കിന്റെ അഭിപ്രായം. ഈ ഭരണകൃതം ൧൦൩൫-ൽ ജപ്പാനിൽ സ്ഥാപിച്ചു.

ഈയിടെ ഏകദേശം ൩൦ കൊല്ലം കഴിഞ്ഞതിന്റെ ശേഷം പാർലമെന്റിന്റെ അധികാരങ്ങൾ വളരെ കൂട്ടി ഏല്ലാ പ്രജകൾക്കും സാമാജികന്മാരെ തിരഞ്ഞെടുക്കാനുള്ള അവകാശം കൊടുത്തിട്ടുണ്ടു്. ചക്രവർത്തിയോടു പ്രജകൾക്കു് ദേവതുല്യമായ ബഹുമാനവും അനുസരണവും ഉള്ളതുകൊണ്ടും മുൽസുഹിതൊ ചക്രവർത്തി ബുദ്ധിമാനായിരുന്നതിനാലും ഈ ഏർപ്പാടിൽനിന്നും ജപ്പാൻ കാർഷ്വളരെ ഗുണം ലഭിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഇതിനു് ഒന്നരണ്ടു ധാരണം ഉപയുക്തമായിരിക്കും. ൧൦൩൯-ാമംണ്ടിയ്ക്കു് ചൈനായുദ്ധത്തിനു ഭരവർഷം മുൻപു് സേനാപരിഷ്കാരത്തിനായി മന്ത്രിമാർ ആവശ്യപ്പെട്ട ഒരു വലിയ തുക ഭരണസഭ വോട്ടു ചെയ്തില്ല. ഉടൻതന്നെ ചക്രവർത്തി തന്റെ കൊട്ടാരത്തിലെ ചിലവു ചുരുക്കി. ആറു വർഷത്തിലേക്കു ആണ്ടുതൊറും അഞ്ചു ലക്ഷം രൂപ ഈ ചിലവിനു് വട്ടുകൊടുത്തു. സകല സർക്കാർ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരും അവരുടെ ശമ്പളത്തിൽ പതാലിലായ ഭരണം ആറു വർഷത്തിലേക്കു് ഈ ചിലവു് നിവർത്തിക്കാനായി കൊടുക്കുന്ന മെന്റാജ്ഞാപിക്കുകയും ചെയ്തു. അതുപോലെ ചക്രവർത്തിയുടെ ആദേശം അനുസരിച്ച അധികൃതവർഗ്ഗക്കാരുടെ സ്ഥിതിയും ഏർപ്പെട്ടതിൽനിന്നു കാണാൻ സാധിച്ചു. ജപ്പാൻ ഗവൺ

മെൻറ അവരുടെ പുലയരുടേയും പറയരുടേയും (ഏറ്റവും എന്നാണു് ഈവർഗ്ഗക്കാരുടെ പേർ) വിദ്യാഭ്യാസത്തിനായി കട്ടികളും വാല്യുമാരും ഒന്നിച്ചു താമസിച്ചു വിദ്യാഭ്യാസം നടത്തുന്ന പള്ളി കൂടങ്ങു ഏർപ്പെടുത്തി. അപ്പോൾ സാധാരണ ജനങ്ങൾ ഈ കട്ടികളൊടു താമസിച്ചു ആഹാരം കഴിച്ചുവന്ന വാല്യുമാരെ അടിയന്ത്രങ്ങൾക്കു് ചേക്കാതെ ബഹിഷ്കരിക്കാൻ ആരംഭിച്ചു. ചക്രവർത്തി ഇതറിഞ്ഞ ഉടൻ തന്നെ ഗവർണ്ണർമാർ അവരുടെ അതിർത്തിക്കകത്തു സങ്കീട്ടു പോകുമ്പോഴെല്ലായ്ക്കും പുലക്കട്ടികളുടെ പള്ളി കൂടങ്ങളിൽ ചെന്നു് ഈ കട്ടികളുമായി ഒന്നിച്ചിരുന്നു ആഹാരം കഴിക്കണമെന്നു ഒരുത്തരവയച്ചു. ഇതിൽനിന്നും ചക്രവർത്തിക്കു എത്ര എടുപ്പത്തിൽ വലിയ കാര്യങ്ങൾ സാധിക്കാൻ കഴിയുമെന്നു നമുക്കറിയാമല്ലോ.

ക മ യ യ ഓ ഗ ൾ .

വ്യാം അദ്ധ്യായം.

(തുടർച്ച)

ഇനി സമത്വം എന്ന ഭാവനയെപ്പറ്റി വിചാരിച്ചു നോക്കുക. സർവ്വസമത്വം, സർവ്വസുഖത്വം എന്നുള്ള ഭാവനകൾ കർമ്മത്തെ പ്രേരിപ്പിക്കുന്നതിനു് വലിയ ശക്തികളായിരുന്നുണ്ടു്. പലമതങ്ങളും ഈ ആശയങ്ങളെ മതാംശമായി പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുണ്ടു്—ഈ ജാതിനെ ഭരിപ്പാൻ ഈശ്വരൻ ആവിർഭവിക്കുമെന്നും അന്നു മുതൽ പിന്നെ അവസ്ഥാഭേദങ്ങൾ ഒന്നും ഉണ്ടാകയില്ലെന്നുമാകുന്നു ആ മതങ്ങൾ പറയുന്നതു്. ഈ ആശയം പ്രസംഗിക്കുന്നവർ മതഭ്രാന്തന്മാരാകുന്നു, മതഭ്രാന്തന്മാർ മനുഷ്യരിൽ വെച്ചു് ഏറ്റവും നിഷ്പ്രഭന്മാരുമാകുന്നു. ഈ മതഭ്രാന്തിന്റെ ആകർഷണം ഒന്നുമാത്രം അടിസ്ഥാനമാക്കിയിരുന്നു ക്രിസ്തുമതം പ്രസംഗിച്ചിരുന്നതു്. അതായിരുന്നു ഗ്രീക്കുകാരുടേയും റോമാക്കാരുടേയും അടിമകളെ ആ മതത്തിലേക്കു അത്രയധികം ആകർഷിച്ചിരുന്നതു്. അങ്ങിനെ സുഖകരമായ മതത്തിന്റെ ആധിപത്യത്തിൽ അടിമത്തം ഉണ്ടാകയില്ലെന്നും ഭക്ഷ്യപേയങ്ങൾ ധാരാളമുണ്ടാകുമെന്നും അവർ വിശ്വസിച്ചു, അതുകൊണ്ടു് അവർ കൂട്ടംകൂട്ടമായി ആ മതത്തിൽ ചെന്നുചേർന്നു. ഈ മതം ആദ്യമായു്

പ്രസംഗിച്ചിരുന്നവർ തീർച്ചയായും അജ്ഞാനമായ മതഭ്രാന്തനായിരുന്നു, എന്നാൽ അവർ മനുഷ്യവും വിശ്വസിച്ചിരുന്നവരായിരുന്നു. സർവ്വസുഖാവസ്ഥക്കുള്ള ഈ അഭിലാഷം ആധുനികകാലത്തു സമതപം എന്ന രൂപം കൈക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു—സ്വാതന്ത്ര്യം, സമതപം, സാഹോദര്യം ഇതാകുന്നു ആധുനികരൂപം. ഇതും മതഭ്രാന്തതന്നെ. കേവല സമതപം എന്നുള്ളതു ഈ ലോകത്തിൽ ഒരു കാലത്തും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല, ഒരിക്കലും ഉണ്ടാകുവാനും കഴിവില്ല. ഇവിടെ നാമെല്ലാവരും എങ്ങിനെ സമനാരാകും? ഈ അസാധ്യമായ സമതപാവസ്ഥയിൽ മരണമാകുന്നു അന്തർഭവിച്ചിരിക്കുന്നത്. പ്രപഞ്ചത്തെ പ്രപഞ്ചമാക്കിയിരിക്കുന്നത് എന്ത്? അസമതപം അഥവാ സമതപനാശം. സൃഷ്ടിക്കു മുമ്പുള്ള ആദിമാവസ്ഥയിൽ പൂർണ്ണസമതപമുണ്ട്. പിന്നീട് പ്രപഞ്ചത്തിലുള്ള വിവിധ രൂപശക്തികൾ എങ്ങിനെ ഉണ്ടായി? അസമതപം, തീവ്രചന്ദനം, പരസ്പരമത്സരം, സംഘടനം, ഇതുകൾ നിമിത്തം തന്നെ സർവ്വ പദാർത്ഥ കണങ്ങളേയും പൂർണ്ണസമതപാവസ്ഥയിൽ ഒരുക്കി നിർത്തിയിരിക്കുന്നു എന്നു വിചാരിക്കുക, എന്നാൽ സൃഷ്ടികാര്യം വല്ലതും ഉണ്ടാകുമോ? ഇപ്പോൾ ശാസ്ത്രം നമ്മെ പഠിപ്പിക്കുന്നു. ശാന്ത ജലത്തെ ചവിപ്പിക്കുക. ഉടൻ ഓരോ ജലകണവും വീണ്ടും ശാന്തമായി തീരുവാൻ യത്നിക്കുന്നതും അതിനുവേണ്ടി ഓരോ കണവും മറോറോന്നിനു നേരെ പാഞ്ഞുചെല്ലുന്നതും കാണാം. അതുപോലെതന്നെ പ്രപഞ്ചം മുഴുവനും—ഇതിലുള്ള ദൃശ്യങ്ങൾ എപ്പോൾ—മുമ്പുണ്ടായിരുന്ന പൂർണ്ണ സമതപാവസ്ഥയെ പ്രാപിക്കാൻ യത്നിച്ചു കൊണ്ടുവരികുന്നു. ആ അവസ്ഥ ലഭിച്ചു കഴിഞ്ഞാൽ പിന്നെയും ഒരു ക്ഷോഭം ഉണ്ടാകുന്നു, വീണ്ടും പദാർത്ഥകണങ്ങളുടെ സംഘടനയും സൃഷ്ടിയും ഉണ്ടാകുന്നു. അസമതപമാകുന്നു സൃഷ്ടിയുടെ അടിസ്ഥാനം. എന്നാൽ സമതപത്തെ നശിപ്പിക്കുന്ന ശക്തികളോളം തന്നെ സമതപത്തെ വീണ്ടും സ്ഥാപിക്കാൻ യത്നിക്കുന്ന ശക്തികളും സൃഷ്ടിയിൽ ആവശ്യമാകുന്നു.

കേവലസമതപം, അതായത്, സർവ്വഭൂമികളിലും ഉള്ള സർവ്വക്രിയാ ശക്തികളും നിഷ്പന്നമായ് ശാന്തമായിരിക്കുന്ന അവസ്ഥ ഈ ലോകത്തിൽ ഒരു കാലത്തും ഉണ്ടാകുവാൻ വഴിയില്ല. ആ അവസ്ഥയിൽ എത്തുന്നതിനുമുമ്പു ലോകംജീവിതത്തിനു അയോഗ്യമായി ഭവിച്ചിരിക്കും. ഇവിടെ ഒരു ജീവിയും ഉണ്ടായിരിക്കയില്ല. അതുകൊണ്ട് കേവലസമതപം എന്നും കേവലസുഖകാലം എന്നും മറ്റും ഉള്ള ഭാവങ്ങൾക്കനുരൂപമായ ഒരു കാലം അസംഭാവ്യമാകുന്നു എന്നുമാത്രമല്ല, അതുകളെ നടപ്പിൽ വരുത്തുവാൻ നാം ശ്രമിക്കുന്ന പക്ഷം അതു നമ്മെ തീർച്ചയായും നാശത്തിലേക്കു എത്തിക്കുമെന്നു കൂടി വെളിവാകുന്നു. മനുഷ്യനും മനുഷ്യനും തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസത്തിന്നു സംഗതിഎന്ത്? കാര്യമായും ബുദ്ധിശക്തിയിലുള്ള വ്യത്യാ

സമാകുന്നു സർവ്വമനുഷ്യരുംരേവിധം ബുദ്ധിശക്തിയോടുകൂടിജനിക്കുന്നു എന്നു ഒരു ഭ്രാന്തനല്ലാതെമറ്റാരും ഈ കാലത്തുപറകയില്ല. നാം അസമശക്തികളോടുകൂടിയാകുന്നു ജനിക്കുന്നത്. ചിലർ ജന്മനാവലിയവർ ചിലർ ജന്മനാ ചെറിയവർ ജനനത്തിന്നു മുമ്പുള്ള കാരണങ്ങളാൽ തീർപ്പുപെട്ടുപോയിരിക്കുന്ന ആ അവസ്ഥയെ നമുക്കു തിന്നീക്കാവുന്നതല്ല. ഈ രാജ്യത്തിൽ അനേകായിരം സംവത്സരങ്ങളായി അമേരിക്കൻ ഇന്ത്യാക്കാർ നിവസിച്ചിരിക്കുന്നു. അങ്ങിനെയിരിക്കേ നിങ്ങളുടെ പൂർവികന്മാർ ചുരുക്കംപേർ ഇവിടെവന്നു. അവർ ഈ രാജ്യത്തിന്റെ പ്രകൃതത്തിന്നു എന്തുമാറ്റം വരുത്തിയിരിക്കുന്നു എന്നു നോക്കുക. എല്ലാവരും സമന്മാരായിരുന്നു എങ്കിൽ എന്തുകൊണ്ടു ഇന്ത്യാക്കാർ പരിഷ്കാരങ്ങൾ വരുത്തി നഗരങ്ങൾ കെട്ടിയില്ല? നിങ്ങളുടെ പൂർവികന്മാർ വന്നതോടുകൂടി മറ്റൊരുതരം ബുദ്ധിശക്തിയും പൂർവ്വസംസ്കാരസഞ്ചയങ്ങളും ഇവിടെ എത്തി, അതുകൾ വ്യാപരിച്ച് സ്വയം പ്രകാശിക്കപ്പെട്ടു. വ്യത്യാസത്തിന്റെ കേവലമായ അഭാവം മരണം തന്നെ. ഈലോകം ഉള്ളകാലം വ്യത്യാസം ഉണ്ടാകും, ഉണ്ടായിരിക്കും വേണം; വ്യത്യാസരാഹിത്യം പൂർണ്ണമായിരിക്കുന്ന കാലം വരുന്നത് യുഗാവസാനത്തിൽമാത്രം; അതിനുമുമ്പു സമത്വം ഉണ്ടാകുവാൻ വഴിയില്ല. എന്നാൽ ഈ സമത്വം സാക്ഷാൽകരിപ്പാനുള്ള ആഗ്രഹം കർമ്മപ്രേരകമായ ഒരു വലിയ ശക്തിയാകുന്നു. സൃഷ്ടിക്ക് അസമത്വം എത്രത്തോളം ആവശ്യകമായിരിക്കുന്നുവോ അത്രത്തോളം അസമത്വത്തെ നിരോധിപ്പാനുള്ള യത്നവും ആവശ്യകമാകുന്നു. സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്നും വീണ്ടും ഈശ്വരപദപ്രാപ്തിക്കുമായുള്ള യത്നമില്ലായിരുന്നു എങ്കിൽ സൃഷ്ടിയുണ്ടാകയില്ല. ഈരണ്ടു ശക്തികൾക്കു തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസമാകുന്നു മനുഷ്യരുടെ കർമ്മോദ്ദേശത്തിന്റെ സ്വഭാവത്തെ നിർണ്ണയിക്കുന്നത്. കർമ്മത്തിന്നു പ്രേരിപ്പിക്കുന്ന ഉദ്ദേശം എപ്പോഴും ഉണ്ടായിരിക്കും. അതിന്നു ചിലത് ബന്ധത്തിന്നു സഹായിക്കുന്നവയും ചിലത് മോക്ഷത്തിന്നു സഹായിക്കുന്നവയും ആയിരിക്കും. ഈ ലോകച്ചക്രകൂടം ഭയങ്കരയന്ത്രമാകുന്നു. നാം അതിൽ കൈവെച്ചാൽ നമ്മെചിടിതട്ടുന്നതും നമ്മുടെ കഥ കഴിയുന്നതും ഒന്നിച്ചായിരിക്കും. നമുക്കുള്ള ഏതെങ്കിലും ഒരു ബാല്യത നിറവേറിക്കഴിഞ്ഞാൽ നമുക്കു വിശ്രമമുണ്ടാകും പിന്നെ സ്വസ്ഥമായിരിക്കാം എന്നു നാം വിചാരിക്കും. എന്നാൽ അതിൽ ഒരു അംശം ചെയ്തുകഴിയുന്നതിനുമുമ്പ് മറ്റൊരു ബാല്യത നമ്മെകൂട്ടു തെച്ചൊറായിരിക്കുന്നുണ്ടാകും. ഈ ഗംഭീരയന്ത്രം, മഹാവിഷമമായ ലോകയന്ത്രം, നമ്മെ വലിച്ചിഴച്ചു കൊണ്ടുപോകുന്നു. അതിൽ നിന്ന് ഒഴിഞ്ഞു പോകുവാൻ രണ്ടു മാർഗ്ഗങ്ങളുള്ള ഉള്ള. ഒന്ന് യന്ത്രത്തോടുള്ളകൂട്ടുകെട്ട് ഉപേക്ഷിക്കുക, അത് അതിന്റെ വഴിക്ക

നടന്നുകൊള്ളട്ടെ എന്നു വെച്ചു മാറിനിൽക്കുക, സർവ്വകാമങ്ങളേയും പരിത്യജിക്കുക ഇതാകുന്നു. ഇതു പറവാൻ വളരെ എടുപ്പമാകുന്നു. ചെയ്യാൻ തുലോം അസാധ്യവുമാകുന്നു. ഇരുന്തുപക്ഷംജനങ്ങളിൽവെച്ചു ഒരാൾക്കെങ്കിലും അതു വെണ്ണാൻ സാധിക്കുമൊ എന്നു എനിക്കു തീർച്ചയില്ല. രണ്ടാമത്തെ വഴി ലോകത്തിൽ ചാടിയിറങ്ങുക കർമ്മരഹസ്യം മനസ്സിലാക്കുക, ഇതാകുന്നു കർമ്മയോഗവഴി ലോകയന്ത്രത്തിന്റെ ചക്രങ്ങളെ ഭയപ്പെട്ടു ഓടിപ്പോകേണ്ട. അതിനുള്ളിൽനിന്നു കർമ്മരഹസ്യം മനസ്സിലാക്കുക. ഉള്ളിലിരുന്നു ചെയ്യുന്ന യുക്തകർമ്മം കൊണ്ടും പുറത്തുവരുവാൻ കഴിവുള്ളതാകുന്നു. ഈ യന്ത്രത്തിൽക്കൂടെ തന്നെ ബഹിർഗ്ഗമനമാർഗ്ഗമുണ്ട്.

കർമ്മം എന്നെന്നു നാം ഇപ്പോൾ കണ്ടുകഴിഞ്ഞു. അതു പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ അസ്തിവാരത്തിൽ ഒരംശമാകുന്നു, അതു സഭാ നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഈശ്വരനിൽ വിശ്വസിക്കുന്നവർക്കു ഈ സംഗതി കരകൂടെ നല്ലവണ്ണം മനസ്സിലാക്കും. എന്തു കൊണ്ടെന്നാൽ ഈശ്വരൻ നമ്മുടെ സഹായം വേണ്ടിവരുന്ന വിധം അത്ര ശേഷിയില്ലാത്തവനെല്ലെന്നു അവർക്കറിയാം. ഈ പ്രപഞ്ചം നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുമെങ്കിലും നമ്മുടെ ലക്ഷ്യം മോക്ഷമാകുന്നു. നമ്മുടെ ലക്ഷ്യം സ്വാതന്ത്ര്യമാകുന്നു. ആ ലക്ഷ്യം കർമ്മത്തിൽ കൂടെ പ്രാപിക്കേണ്ടതുമാകുന്നു എന്നു കർമ്മയോഗം ഉപദേശിക്കുന്നു. ലോകത്തിൽ പൂണ്ണസുഖമുണ്ടാക്കുവാനുള്ള ആലോചന മതഭ്രാന്തന്മാർക്കു കർമ്മത്തിനുള്ള പ്രേരണയുടെ നിലയിൽ മാത്രം കൊള്ളാവുന്നതായിരിക്കാം, എന്നാൽ മതഭ്രാന്തന് നമ്മു ചെയ്യുന്നിടത്തോളം തിന്മയും ചെയ്യുമെന്നു നാം അറിഞ്ഞിരിക്കേണ്ടതാകുന്നു. സ്വാതന്ത്ര്യത്തിനു നമുക്കു സഹജമായുള്ള ആഗ്രഹം ഒന്നല്ലാതെ കർമ്മം ചെയ്യാൻ നമുക്കു മറ്റു വല്ല പ്രേരണയും ആവശ്യമുണ്ടോ എന്നു കർമ്മയോഗിചോദിക്കുന്നു. സാധാരണമനുഷ്യർക്കുള്ള സദഭ്യേശങ്ങൾക്കു അപ്പുറംകടക്കുക. “നിനക്കു കർമ്മം ചെയ്യാൻ മാത്രം അധികാരമുണ്ട്”, ഫലത്തിനു ഒരിക്കലും അധികാരമില്ല.” ഈ തത്വം അറിവാനും അതിനെ അനുഷ്ഠാനത്തിൽ കൊണ്ടു വരവാനും അഭ്യസിപ്പാൻ മനുഷ്യനു കഴിവുണ്ടെന്നു കർമ്മയോഗി പറയുന്നു. നമ്മു ചെയ്യുക എന്ന ഭാവന ഒരുവന്റെ സ്വഭാവത്തിൽ ഒരംശമായി തീരുമ്പോൾ പിന്നെ അയാൾ കർമ്മത്തിനു ബാഹ്യപ്രേരണകളെ തേടുകയില്ല. നമ്മു ചെയ്യുന്നതു നല്ലതാകുന്നു എന്നുള്ളതുകൊണ്ടു മാത്രം നാം നമ്മു ചെയ്യുക. സ്വർഗ്ഗത്തിൽ പോകണമെന്നെങ്കിലും ഉദ്ദേശിച്ചു ചെയ്യുന്ന കർമ്മവും ബന്ധകരമാകുന്നു എന്നത്ര കർമ്മയോഗി പറയുന്നു. അത്യല്പമായ സ്വാർത്ഥോദ്ദേശത്തോടു കൂടിയെങ്കിലും ചെയ്യുന്ന ഏതാരു കർമ്മവും നമ്മെ സ്വതന്ത്രന്മാരാക്കുന്നതിനു പകരം നമ്മുടെ പാദങ്ങളെ ബന്ധിക്കുന്നതിനു ഒരു ശൃംഖല കൂടി ഉണ്ടാക്കുന്നതേ ഉള്ളൂ.

അതുകൊണ്ട് കർമ്മഫലങ്ങളെ എല്ലാം തൃജിക്കുക, അതുകൾക്കു സകരിയില്ലാതാക്കുക, ഇതേ വഴിയുള്ളൂ. ഈ പ്രപഞ്ചം നാമല്ല. നാം ഈ പ്രപഞ്ചവുമല്ല; വാസ്തവത്തിൽ നാം നമ്മുടെ ശരീരമല്ല വാസ്തവത്തിൽ നാം കർമ്മം ചെയ്യുന്നതില്ല, ഈ തത്വം മനസ്സിലാക്കുക. നാം ആത്മാവാകുന്നു, സദാ നിഷ്ക്രിയം, സദാ ശാന്തം ഇതാകുന്നു നമ്മുടെ തത്വം. നാം ഒന്നുകൊണ്ടും ബന്ധിതരാകേണ്ടതില്ല. നാം കേവലം നിസ്സംഗന്മാരായിരിക്കണം എന്നു പറയുന്നതു നല്ലതു തന്നെ. എന്നാൽ അതിനുള്ള വഴിയെന്ത്? നിസ്സപാർത്ഥകർമ്മം തന്നെ. യാതൊരു സ്വാതന്ത്ര്യമോ ഭ്രമവും കൂടാതെ ചെയ്യുന്ന സമ്യക് കർമ്മം ഏതൊന്നും നമുക്കു പുതിയ ബന്ധനങ്ങളെ ജനിക്കുന്നതിനു പകരം ഇപ്പോൾ ഉള്ള ശൃംഖലകളിൽ ഒരു കണ്ണി പൊട്ടിക്കുന്നതാകുന്നു. പ്രതിഫലേച്ഛയില്ലാതെ ലോകഹിതത്തിനു വേണ്ടി നാം വിചാരിക്കുന്ന ഓരോസദിച്ചാരവും സഞ്ചിതമായി ഭവിച്ച് ഓരോ ചങ്ങലക്കണ്ണി പൊട്ടിച്ച് നമുക്കു പൂർണ്ണാധികം പരിശുദ്ധി ചേർത്തു ഭൂവിൽ നാം മനുഷ്യരിൽ വച്ച് ഏറ്റവും പരിശുദ്ധന്മാരാകുന്നു. ഈ പറയുന്നതെല്ലാം ഒരു വിധം ഭ്രാന്താണെന്നും കടന്നു വേദാന്തമാണെന്നും അതെല്ലാം പ്രസംഗിപ്പാൻ മാത്രമല്ലാതെ പ്രവൃത്തിയിൽ കൊണ്ടു വരുവാൻ സാധ്യമല്ലാത്തതാണെന്നും തോന്നുമായിരിക്കാം. ഭഗവൽഗീതയിലെ ഉപദേശത്തിനു വിപരീതമായി പല വാദങ്ങളും ഞാൻ കേട്ടിട്ടുണ്ട്. ഫലപേക്ഷ കൂടാതെ കർമ്മം ചെയ്യാൻ കഴികയില്ലെന്നു പലരും പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. പക്ഷേ അവർ നിഷ്കാമകർമ്മം ഒരിക്കലും കണ്ടിരിക്കയില്ല, ഉണ്ടെങ്കിൽ അതു മതഭ്രാന്തകൊണ്ടു ചെയ്യപ്പെട്ടതുമായിരിക്കാം, അതുകൊണ്ടാകുന്നു അവർ ആ വിധം പറയുന്നത്.

ഈ കർമ്മയോഗോപദേശം യഥാർത്ഥമായ അനുഷ്ഠാനത്തിൽ കൊണ്ടു വന്ന ഒരു മനുഷ്യനെ പറ്റി രണ്ടു വാക്കു പറഞ്ഞു് അവസാനിപ്പിച്ചുകൊള്ളട്ടെ. ആ മനുഷ്യൻ ബുദ്ധഭവനാകുന്നു. കർമ്മയോഗം എപ്പോഴെങ്കിലും പൂർണ്ണമായ അനുഷ്ഠാനത്തിൽ വരുത്തിയ ഒരാൾ അദ്ദേഹമാകുന്നു. ബുദ്ധനൊഴികെ ലോകത്തിലുണ്ടായിട്ടുള്ള മറ്റൊരാൾ മതപ്രവർത്തകന്മാർക്കും അവരെ നിസ്സപാർത്ഥകർമ്മത്തിനു പ്രേരിപ്പിപ്പാൻ ഉദ്ദേശങ്ങൾ ബാഹ്യങ്ങളായുണ്ടായിരുന്നു. ബുദ്ധനെ മാത്രം ഒഴിച്ച് മറ്റുള്ള മതപ്രവാചകന്മാരെ രണ്ടു സംഘമായി തിരിക്കാം. ഒരു സംഘക്കാർ തങ്ങൾ ഭൂമിയിൽ വന്നിരിക്കുന്ന ഈശ്വരവതാരങ്ങൾ എന്നും, മറ്റൊരു സംഘക്കാർ തങ്ങൾ ഈശ്വരഭൂതന്മാർ മാത്രമാകുന്നു എന്നും പറഞ്ഞിട്ടുള്ളവരാകുന്നു. ഈ രണ്ടു സംഘങ്ങളും അവർക്കുള്ള കർമ്മപുരണ പുരമെ നിന്നു സമ്പാദിക്കുന്നു. പുരമെന്നു പ്രതിഫലവും അവർ പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു. അവരുടെ വാക്കുകൾ എത്രയൊ അധികം ആത്മപരങ്ങളായിരുന്നാലും വാസ്തവം അതാകുന്നു. എന്നാൽ ബുദ്ധൻ ഒരു പ്രവാചകൻ മാത്രം

“ഈശ്വരനെപ്പറ്റി നിങ്ങൾക്കുള്ള വിവിധ മതങ്ങൾ എന്നായിരുന്നുണ്ടാലും അതൊന്നും എനിക്കു അറിയണമെന്നില്ല, ആത്മാവിനെപ്പറ്റിയ സൂക്ഷ്മതത്വങ്ങളെ വിമർശിക്കുന്നതുകൊണ്ടും പ്രയോജമില്ല. നന്മചെയ്തു, നല്ലവരായിരിക്ക; അതു നിങ്ങൾക്കു മോക്ഷംതരും. സത്യവസ്തു യാതൊന്നുണ്ടോ അതും നിങ്ങൾക്കു അതു കൊണ്ടു ലഭിക്കും” എന്നു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. സ്വജീവിതത്തിൽ അദ്ദേഹം തീരെ സ്വാർത്ഥരഹിതനായിരുന്നു, എന്നാൽ അദ്ദേഹത്തേക്കാൾ അധികമായി കർമ്മം ചെയ്തവർ ആരുണ്ട്? ഇങ്ങനെ സർവ്വോപരി സർവ്വോൽകൃഷ്ടനായി രുത്തിച്ച ഒരു മനുഷ്യനെ ചരിത്രത്തിൽ വെറെ കാണിച്ചു തരിക. മനുഷ്യവംശത്തിൽ അങ്ങിനെ ഒരാൾ മാത്രം ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. അത്രയും ഉച്ചമായ തത്വജ്ഞാനം, അത്രയും വിസ്തൃതമായ ഭൂതാനുകമ്പ അത്ര ഗംഭീരമായ തത്വജ്ഞാനം ഉപദേശിച്ചിരുന്ന ജ്ഞാനിയായിരുന്നിട്ടും അദ്ദേഹത്തിന്നു് അതിനീച പ്രാണികളോടും അപാരമായ സഹതാപമുണ്ടായിരുന്നു. എങ്കിലും തനിക്കു യാതൊരു പ്രത്യേകതയും അദ്ദേഹം കല്പിച്ചതുമില്ല. കേവലം നിഷ്കാമകർമ്മം ചെയ്തു ഉത്തമ കർമ്മയോഗി അദ്ദേഹമാകുന്നു. ജനം എടുത്തിട്ടുള്ള മനുഷ്യരിൽ വെച്ച് ഏറ്റവും മഹാൻ അദ്ദേഹമാകുന്നു എന്നു മനുഷ്യലോകചരിത്രം നമുക്കു കാണിച്ചു തരുന്നു. പ്രേമത്തിന്റെയും ജ്ഞാനത്തിന്റെയും ഉത്തമമായ സമ്മേളനം കൊണ്ടും ആത്മശക്തിയുടെ സർവ്വാത്തരമായ പ്രകാശനം കൊണ്ടും നീർണ്ണയമായി ശോഭിക്കുന്നവൻ അദ്ദേഹമാകുന്നു. ലോകത്തിൽ ആദ്യമായുണ്ടായ വലിയ പരിഷ്കാരകാരിയും അദ്ദേഹമാകുന്നു. “വല്ല പഴയ ഗ്രന്ഥങ്ങളിലും അങ്ങിനെ കാണുന്നു എന്നുള്ളതുകൊണ്ടു്” നിങ്ങൾ ഒന്നു വിശ്വസിക്കരുതു്, അതു നിങ്ങളുടെ വർഗ്ഗക്കാരുടെ വിശ്വാസമാകുന്നു. നിങ്ങളെപ്പോലും മുതൽക്കു വിശ്വസിച്ചിട്ടുള്ളതാകുന്നു, എന്നുള്ളതുകൊണ്ടും നിങ്ങൾ വിശ്വസിക്കരുതു്. നിങ്ങൾ അതിനെപ്പറ്റി യുക്തിയുക്തമായി ആലോചിച്ചു് അതിന്റെ സർവ്വാംശങ്ങളെപ്പറ്റിയും നിരൂപണം ചെയ്തു് അതിനുശേഷം അതു സർവ്വം ഹിതകരമാകുന്നു എന്നു കാണുന്നപക്ഷം വിശ്വസിക്കുക, അതിനെ അനുഷ്ഠിക്കുക, അനുഷ്ഠിച്ചാൻ അന്യരെ സഹായിക്കുകയും ചെയ്യുക.” എന്നു ആദ്യമായി പറയാൻ ധൈര്യപ്പെട്ടതു അദ്ദേഹമാണ്. ധനത്തിനോ യശസ്സിനോ മറുവല്ലതിനുമോ അല്ലാതെ കേവലം നിഷ്കാമമായി കർമ്മം ചെയ്യുന്നതു് ആരോ അയാളാകുന്നു ഉത്തമമായി കർമ്മം ചെയ്യുന്നതു്. അങ്ങിനെ ചെയ്യാൻ ഒരാൾക്കു കഴിവുണ്ടാകുമ്പോൾ അയാൾ ഒരു ബുദ്ധനാകുന്നു, ലോകത്തിന്റെ പ്രകൃതം മറുവാൻ തക്ക കർമ്മം ചെയ്യാനുള്ള ശക്തിയും ആയാളിൽനിന്നു പുറപ്പെടുന്നു. ഈ വിധമുള്ള മനുഷ്യൻ കർമ്മയോഗത്തിന്റെ പരമോച്ചമായ ലക്ഷ്യത്തിന്നു പ്രതിനിധിയായിരുന്നു. ശുഭം

നാ നാ വാ ത്ത .

ആശ്രമപ്രതിഷ്ഠ

കായംകുളത്തു പുതുതായി പണികഴിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ശ്രീരാമകൃഷ്ണാശ്രമത്തിന്റെ പ്രതിഷ്ഠയും ഉൽഘാടനവും ഈമാസം നവംബർ ൧൦-ാം തീയതി വെള്ളിയാഴ്ച പുഷ്പപാദ ശ്രീമത് നിർമ്മലാനന്ദസ്വാമികൾ നടത്തിയിരിക്കുന്നു. അതുസംബന്ധമായ ആഘോഷം, ഭജന അന്നദാനം വെടിക്കെട്ട് മുതലായ ചടങ്ങുകളോടുകൂടി നവംബർ ൧൦-ാം തീയതി കേരളമായി നിർവ്വഹിക്കപ്പെട്ടു. കഴിഞ്ഞുപോയ പ്രസിഡൻറ് മഹരാജ് ശ്രീമത് ബ്രഹ്മാനന്ദസ്വാമികളുടെ ധന്യനാമത്തെ സ്മരിപ്പിക്കത്തക്കവണ്ണം “ബ്രഹ്മാനന്ദാശ്രമം” എന്നാണ് ഈ ആശ്രമത്തിനു നാമകരണം ചെയ്തിരിക്കുന്നത്.

തിരുവല്ലാ ശ്രീരാമകൃഷ്ണമന്ദിരത്തിലെ സ്ഥലച്ചുരുക്കംകൊണ്ടും മറ്റും മന്ദിരത്തിൽനിന്നും ഏകദേശം ഒരുമൈൽ കിഴക്കു ആറു കിലുള്ള ഒരു ചെറിയ കുന്നിൽ പതിനായിരം രൂപയ്ക്കു മേൽ ചിലവു ചെയ്ത് കാൺകിറ്റിൽ വിശാലമായി പണിചെയ്തിട്ടുള്ള ആശ്രമത്തിലെ പ്രതിഷ്ഠയും ശ്രീ: സ്വാമികളാൽ ഫലം-൧൦-ാം തീയതിരാവിലെയുള്ള ശുഭമുഹൂർത്തത്തിൽ ഭജന വിശേഷാൽപൂജ അഭയാഗതർക്ക് അന്നദാനം മുതലായവയോടുകൂടി മംഗളമായി നടത്തപ്പെട്ടു.

ശ്രീമത് സ്വാമികൾതന്നെ ഫലം-൧൦-ാം തീയതികളിൽ കൂടുതലും മീനച്ചിലും സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ആശ്രമങ്ങളുടെയും പ്രതിഷ്ഠയും ഉൽഘാടനവും നടത്തി. ഭജനം അന്നദാനം ഘോഷയാത്ര പൊതുയോഗം എന്നിവ രണ്ടുസ്ഥലത്തും ഏറ്റവും വിജയത്തോടെ കൊണ്ടാടിയിരിക്കുന്നു. മീനച്ചിൽനിന്നും താലൂക്കുകാരുടെയും വൈശ്വനാരുടെയും പുലയരുടെയും വകയായി മൂന്നു മംഗളപത്രങ്ങൾ സ്വാമികൾക്കുസമർപ്പിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ശ്രീ: സ്വാമികൾ ഉത്തരമായി, പുലയർക്ക് ഉയന്ന ജാതിക്കാരോടൊപ്പം ഹിന്ദുധർമ്മത്തിനു അവകാശമുണ്ടെന്നും ജാതിമനുഷ്യനിർമ്മിതമാണെന്നും വേനൽക്കാലത്തു പ്രത്യേകം ഭേദിച്ചിരിക്കുന്ന കുളവും ചാലും നദിയുമെല്ലാം ഏതുപ്രകാരം വഷ്ഠപ്രവാഹത്തിൽ ഭേദഗ്നമായി ഏകതപം പ്രാപിക്കുന്നുവോ അതുപോലെ ശ്രീരാമകൃഷ്ണദേവന്റെ അധ്യാത്മധർമ്മപ്രവാഹത്തിൽ മനുഷ്യനിർമ്മിതമായ ഭേദങ്ങളും ലുപ്തമാകുമെന്നും ഉൽബോധിപ്പിക്കുകയും അപരരുടെ പരമമായ ശ്രേയസ്സിനുവേണ്ടി പുനരുക്തമായി അനുഗ്രഹിക്കുകയും ചെയ്തു.

പ്രബുദ്ധഭാരതം നിബന്ധനകൾ

- 1 അതതു മാസം ൩൦-ാം തീയതിക്കകം മാസിക കിട്ടാത്ത വരികാർ അടുത്ത മാസം ൧-ാം തീയതിക്കകം വിവരം അറിയിക്കേണ്ടതാണ്. അപ്രകാരം ചെയ്യാത്തവരുടെ പരാതികൾ ഗൗനിക്കുന്നതല്ല.
- 2 മേൽവിലാസം മാറിയാലുടനെ വിവരം അറിയിക്കേണ്ടതാണ്.
- 3 രജി. നമ്പർ കൂടാതെ അയക്കുന്ന എഴുത്തുകൾ ഗൗനിക്കുന്നതിന് താമസം നേരിടുന്നതാണ്.
- 4 മൂന്നു വരിക്കാരെ ചേർത്ത് അവരുടെ ഒരു കൊല്ലത്തെ വരിസംഖ്യ അയപ്പിക്കുന്നവർക്ക് തിരുവാല്ലൊഴിയും, മഹർഷിനാഗമം ശയനം ഒരു പ്രതി വിലകൂടാതെ അയച്ചു കൊടുക്കുന്നതാണ്.
- 5 ആറു വരിക്കാരെ ചേർത്ത് അവരുടെ ഒരു കൊല്ലത്തെ വരിസംഖ്യ അയപ്പിക്കുന്നവർക്ക് അവർ ആറുപേരും വരിക്കാരായിരിക്കുന്നിടത്തോളം കാലം "പ്രബുദ്ധഭാരതം" സൗജന്യമായി അയച്ചു കൊടുക്കുന്നതാണ്.

Prabuddha Bharata.

A High class monthly on practical Vedanta, setting forth the lofty teachings of SRI RAMAKRISHNA and SWAMI Vivekananda from a nonsectarian standpoint.

Conducted by the Advaita Asrama, Mayavati, Himalayas, and printed in an improved get-up, from Calcutta.

35th year commenced from January, 1930.

Annual Subscription : Rs. 4. Inland, Foreign 11 S.

Please apply to --

The Manager, "PRABUDDHA BHARATA"

182. A. Mukta Ram Babu Street, Calcutta.